

ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
DIKRAN TCHOUHADJIAN

**ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՓՈՂԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ ՀԱՄԱՐ**

WORKS FOR WIND BAND

DIKRAN TCHOUHADJIAN

WORKS FOR WIND BAND

Edited by
HAIG AVAKIAN

Cairo 2005

ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՓՈՂԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ ՀԱՄԱՐ

Խմբագրություն՝
ՀԱՅԿ ԱԻԱԳԵԱՆ

Գահիրե 2005

Այս հատորը լոյս կը տեսնէ
Գահիրէի Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
«Սաթենիկ Ճ. Չագըր հիմնադրամ»-ին մեկենասութեամբ

Տպագրութիւն՝ Նուպար Տպագրատուն

Բառերու եւ ձայնանիշերու շարուածք եւ էջադրում՝
Հայկ Աւագեան

دار نوبار للطباعة
رقم الإيداع: ٢٠٠٥/٤٠٣٥

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կու գամ խորին շնորհակալություններս յայտնելու Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի վարչութեան՝ որ ընդունեց հոգալ այս հատորի տպագրութեան ծախսերը:

Շնորհակալութիւն Երեւանի Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի տնօրէն՝ տոքթ. Հենրիկ Բախչինեանին, Երաժշտական բաժնի աւագ ֆոնտապահ՝ Մարինէ Մուշեղեանին, Երաժշտական բաժնի վարիչ՝ Յօղիկ Բեքարեանին եւ միւս աշխատակիցներուն՝ որոնք բոլոր դիւրութիւնները ընծայեցին ինծի ուսումնասիրելու Թանգարանի Տ. Չուհաճեանի դիւանին նիւթերը:

Հ. Ա.

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

Նախաշուկահանական շրջանի հայկական փողային երաժշտութեան պատմութեան մասին հասած են լոկ սակաւաթիւ տեղեկութիւններ: Գիտենք՝ որ 1850-ականներուն, Սեւաստոփոլի նաւահանգիստին մէջ՝ ծովակալի յաղթական վերադարձը ողջունելու համար, եւ ապա նոյն քաղաքին մէջ տեղի ունեցած զօրահանդէսին, Անդրէաս Քաղցածեան (1809-1856) դէկավարած է իր յօրինած *Չու ի Սինոպ* ստեղծագործութիւնը¹: Կատարումներուն շարժառիթները կը յուշեն՝ որ փողային նուագախումբի համար գրուած գործ մը ըլլալու է ան: Հաւանաբար, անկէ քիչ ժամանակ առաջ յօրինած *Չու, հաճոյք Սարասու-Քաղարի* ստեղծագործութիւնը եւս նախատեսուած ըլլայ փողային կազմի համար²: Քաղցածեանի այս երկու գործերը տպագրուած են դաշնակի փոխադրութեամբ³, միւսները՝ անդարձ կորսուած:

Տիգրան Չուհաճեանէն (Կ. Պոլիս, 1837 - Զմիւռնիա, 1898) մեզի հասած են փողային նուագախումբի չորս քայլերգի նուագազրութիւններ (orchestral score), որոնց ձեռագիրները կը պահուին Երեւանի Չարենց Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի Չուհաճեանի դիւանին (այսուհետեւ՝ ՉԳԱԹ ՉԳ) մէջ:

Քայլերգներէն երեքը գրուած են փայտէ եւ պղինձէ փողայիններու եւ հարուածայիններու (wind band) համար, եւ մէկը՝ պղինձէ փողայիններու (brass band): Բոլորն ալ խորագրուած են Marcia (Քայլերգ): Նկատի ունենալով՝ որ անոնց յօրինումին թուականները անյայտ են,

զանոնք պայմանականօրէն իմ կողմէս թուագրեցի 1-4:

Չուհաճեան փողային նուագախումբ գործածած է նաեւ *Արշակ Բ.*ի նուագազրութեան մէջ (աւարտած 1868-ին)՝ իբրեւ բեմական նուագախումբ (stage band): Յաջորդող օփերա-օփերէթները՝ *Արիֆ* (1872), *Քէօսէ Քէհեա* (1875), *Լէպլէպիճի Հօր-Հօր աղա* (1875) եւ *Ձէմիրէ* (1888) փողային նուագախումբեր չեն բովանդակեր: *Արշակ Բ.*ի փողային նուագախումբը՝ ինչպէս սովորութիւն էր այդ ժամանակուայ օփերայի բեմական նուագախումբերուն, չէ գործիքաւորուած, այլ գրուած դաշնակի զոյգ հնգագիծերու վրայ, որով անկարելի է նուագարանային կազմին մասին զաղափար կազմել:

Չորս քայլերգներուն ինքնագիր ձեռագիրները եւ օգտագործուած թուղթերը շատ նման են *Արշակ Բ.*ի ձեռագիրին (ՉԳԱԹ ՉԳ 8 (ՀԹ 3))⁴: Այս հանգամանքը ենթադրել կու տայ՝ որ Չուհաճեան զանոնք յօրինած ըլլալու է 1860-ականներուն: Բայց ո՞ւր յօրինած է՝ Միլա՞ն, ուր 60-ականներու առաջին կէսին գացած էր ուսանելու, թէ՞ Պոլիս: Եւ ի՞նչ է արդեօք անոնց կիրառական նշանակութիւնը՝ ո՞ր նուագախումբին կամ ի՞նչ նպատակի համար յօրինած է զանոնք: Այս բոլոր հարցերը ցարդ կը մնան անպատասխան:

Ահաւասիկ այն ձեռագիրները՝ որոնց հիման վրայ իրականացուած է այս հրատարակութիւնը.

MARCIA [No. 1]

ՔԱՅԼԵՐԳ [ԹԻԼ 1]

Ձեռագիրը հետեւեալն է.

ՉԳԱԹ ՉԳ, ԹԻԼ՝ 87 (ՀԹ 37): Խորագիր՝ Marcia: Հեղինակ՝ D. Tchouhadjian: Երաժշտա-

կան կազմ՝ նուագազրութիւն: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 10: Գրիչ՝ Տ. Չուհաճեան: Գրչատեսակ՝ տուշագիր: Մեծութիւն՝ 32,8x25,9 սմ.:

MARCIA [No. 2]

ՔԱՅԼԵՐԳ [ԹԻԼ 2]

Ձեռագիրը հետեւեալն է.

ՉԳԱԹ ՉԳ, ԹԻԼ՝ 120 (ՀԹ 88): Խորագիր՝

[Marcia]: Հեղինակ՝ [D. Tchouhadjian]: Երաժշտական կազմ՝ նուագազրութիւն: Թուական՝

անթուակիր: Թերթ՝ 10: Գրիչ՝ Տ. Չուհաճեան: Գրչատեսակ՝ տուչագիր: Մեծութիւն՝ 23.9x32.4 սմ.:

Ձեռագիրը չէ խորագրուած, բայց ան կասկած Քայլերգ մըն է: Այս ստեղծագործութեան ուրիշ տարբերակ մը ներկայացնող ինքնագիր ձեռագիր մը երաժշտահանին կողմէ խորագրուած է Marcia, որուն ձեռագիրը հետեւեալն է.

ՉԳԱԹ ՉԴ, թիւ՝ 115 (ՀԹ 81): Խորագիր՝ Marcia: Հեղինակ՝ [D. Tchouhadjian]: Երաժշտական կազմ՝ նուագախումբի առանձին նուագարաններ: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 8:

Գրիչ՝ Տ. Չուհաճեան: Գրչատեսակ՝ մատիտագիր: Մեծութիւն՝ 25.7x33.2 սմ.:

Բովանդակութիւն.

Cornetta Si b, էջ 1-2

Violino, էջ 3-4

Flauto, էջ 5-6ա

Violoncelli, էջ 7-8

Գոյութիւն ունեցած են արդեօք այլ նուագարաններ՝ որոնք կորսուած են թղթածրարէն: Դժուար է որոշել: Կարելորդ այն է՝ որ թիւ 115-ը կը ներկայացնէ թիւ 120-ին տարբերակը եւ խորագրուած է Marcia:

MARCIA [No. 3]

ՔԱՅԼԵՐԳ [Թիւ 3]

Ձեռագիրը հետեւեալն է.

ՉԳԱԹ ՉԴ, թիւ՝ 86 (ՀԹ 36): Խորագիր՝ Marcia: Հեղինակ՝ D. Tchouhadjian: Երաժշտական կազմ՝ նուագազգրութիւն: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 5: Գրիչ՝ Տ. Չուհաճեան: Գրչատեսակ՝ տուչագիր: Մեծութիւն՝ 24.5x31.1 սմ.:

կան կազմ՝ նուագազգրութիւն: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 5: Գրիչ՝ Տ. Չուհաճեան: Գրչատեսակ՝ տուչագիր: Մեծութիւն՝ 24.5x31.1 սմ.:

MARCIA [No. 4]

ՔԱՅԼԵՐԳ [Թիւ 4]

Ձեռագիրը հետեւեալն է.

ՉԳԱԹ ՉԴ, թիւ՝ 89ա (ՀԹ 38): Խորագիր՝ [~] Marcia: Հեղինակ՝ D. Tchouhadjian: Երաժշտական կազմ՝ նուագազգրութիւն: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 4: Գրիչ՝ Տ. Չուհաճեան: Գրչատեսակ՝ սեւ մելան: Մեծութիւն՝ 24.2x29.6 սմ.:

Խորագիրը ուժեղ մելանով ջնջուած է: Մնացած հետքերէն կարելի է նկատել՝ որ խորագիրը կազմուած է երկու բառէ, որուն երկրորդն է՝ Marcia: Հաւանաբար, առաջին բառը պարունակած ըլլալու է օսմանեան գրաքննութեան անհաճոյ իմաստ:

* * *

Չորս քայլերգներուն մէջ օգտագործուած քանի մը նուագարաններ կարիք ունին պարզաբանումի:

ԺԹ. դարու փողային նուագախումբերու նուագարաններուն գործածութիւնը եւ անոնց անուանումները կը ներկայացնեն խիստ խառնաչփոթ իրավիճակ մը: Իւրաքանչիւր տասնամեակ, իւրաքանչիւր երկիր ու քաղաք կրնար ունենալ տուեալ նուագարանի իր անձնական անուանումը: Այս նուագարաններուն մէկ մասը Ի. դարուն դարձան անգործածելի (obsolete) եւ ոմանց հետքերուն երբեմն կը դժուարանայ հետեւիլ արդի երաժշտագիտութիւնը: Այս առումով, Չուհաճեանի չորս քայլերգները բացառու-

թիւն չեն կազմեր:

Քայլերգ թիւ 2-ին (ձեռագիր թիւ 120) վերի երկու հնգագիծերուն վրայ (փայտէ փողային առաջին երկու նուագարանները) գրուած է *pic[c]olo flauto Mi b* եւ *ottavino Re b*: Տեսակաւորէն, *piccolo flauto* (կամ *flauto piccolo*) եւ *ottavino* կը հանդիսանան միեւնոյն նուագարանին խտայնէն երկու անուանումները, որոնք երկուքն ալ կը գործածուէին: Ինչպէս Քարլ Կէյրինկէր կը նշէ՝ «Փոքր սրինգը [*piccolo Flute*]՝ չնորհիւ իր սուր, ուժեղ հնչիւններուն, յատկապէս արժեւորուած էր ռազմական նուագախումբերու մէջ (ուր *ռէ պեմոլ* եւ *մի պեմոլ* նուագարանները եւս կը գործածուէին)»⁵:

Յստակ է՝ որ Չուհաճեանի անուանումները նկատի ունին նոյն նուագարանին երկու փոխադրուող (transposed) տեսակները:

Քայլերգներ թիւ 2, 3 եւ 4-ին (ձեռագիրներ թիւ 120, 86 եւ 89ա) մէջ օգտագործած է *biugolo in Mi b* եւ *corno segnale in Si b*: Առ այժմ, զանց կ'անենք Քայլերգ թիւ 3-ի (ձեռագիր թիւ 86) *corno segnale II*-ն, որուն մասին պիտի անդրադառնամ ստորեւ: Ի՞նչ նուագարաններ են, ուրեմն, անոնք:

Տարբեր հանգամանքներ ցոյց կու տան՝ որ այս գործերուն մէջ անուանուած *biugolo*-ն եւ *corno segnale*-ն միեւնոյն նուագարանի՝ բանալիով եղջերափողի (keyed-bugle), փոխադրուող երկու տարբերակներն են՝ *մի պեմոլ* եւ *սի պեմոլ* լարուածքներով, զորս Չուհաճեան անուանած է տարբեր անուններով:

Բանալիով եղջերափողը պղինձէ փողային սոփրանօ նուագարան մըն է: Ան «երեւան եկած է 1810-ին մօտերը բայց որուն գործածութիւնը նուագած է արդի քորնէթին յայտնութեամբ», կը գրէ *Երաժշտութեան Օքսֆորտ բառարանի* հեղինակը⁶: «Ան գլխաւորապէս կը գործածուէր ռազմական երաժշտութեան սոփրանոյի նուագամասերուն համար», դիտել կու տայ Կէյրինկէր⁷: Ռալֆ Տիւտոն կը նշէ՝ թէ «սկզբնական բանալիով եղջերափողերը լարուած էին *սոփ* մէջ՝ ոլորքով [crook] դէպի *սի պեմոլ*: Յետագային, հանդէս եկան զանազան բանալիներով ուրիշ եղջերափողեր, որոնցմէ ամենասովորականն էր բարձր *մի պեմոլ*»⁸: Իսկ Արնոլտ Մայրըսի կարծիքով՝ «ան ճկուն եւ բազմակողմանի նուագարան մըն է, միակ սոփրանօ արագաշարժ պղինձէ նուագարանը՝ որ ամբողջապէս բաղադրեալ [chromatic] է: Թէեւ բանալիով չեփողը [keyed trumpet] արդէն գործածութեան մէջ էր եւրոպական ցամաքամասին մէջ, սակայն, բանալիով եղջերափողը կը թուէր ըլլալ անկախ գիտարարութիւն մը»⁹:

Բանալիով եղջերափողին նախատիպը հանդիսացող եղջերափողը (bugle) իտալերէն կը կոչուէր *corna da segnale*¹⁰ կամ *cornetta segnale*¹¹: Իտալերէն *segnale* կը նշանակէ «ազդանշան»: Այս անուանումը բխած էր նուագարանին առանձնայատկութենէն, քանզի եղջերափողը կը հանդիսանար ազդանշանի նուագարան մը ռազմական եւ այլ գործածութիւններու համար եւ կը սահմանափակուէր քանի մը ձայնանիշով: Բանալիներու յաւելումով (բանալիով եղջերափող) ան դարձաւ ամբողջական ձայնա-

շարով նուագարան մը, բայց երբեմն շարունակուեցաւ գործածուիլ իր հին անուանումներով: Եոզէֆ Կիւֆնէր (Joseph Küffner) 1823-ին յօրինած է բանալիով եղջերափողի եւ նուագախումբի համար *Polonaise* մը, ուր մենանուագ բանալիով եղջերափողը անուանած է *cor de signal-à-clef obligée* (ազդանշանի փող պարտադիր բանալիով)¹², իսկ Փրանսացիները զայն անուանելով *cor à clef* (բանալիով փող)՝ ընդգրկած են օփերայի նուագախումբի կազմին մէջ, ինչպէս՝ Ռոսինիի *Semiramide*-ն (1823) եւ Քրէօցէրի *Ipsiboé*-ն (1824)¹³: Տարածուած էին նաեւ *cor de signal à 7 clefs* (ազդանշանի փող 7 բանալիով), *cor de signal à 9 clefs* (ազդանշանի փող 9 բանալիով) եւ այլ նմանատիպ անուանումներ¹⁴:

Ընդհանրապէս, բանալիով եղջերափողին իտալացիները կ'անուանեն *cornetta a chiavi*¹⁵: Բայց Չուհաճեան հետեւած է ֆրանսերէն *cor de signal à clef* անուանումի իտալերէն թարգմանութեան, ձեռագիրին մէջ պարզապէս կրճատելով վերջին *à clef*-ը: Չուհաճեանի *corno segnale*-ն, բնականաբար, չի կրնար հին եղջերափողը (bugle) ըլլալ, քանի որ առաջինը ունի ամբողջական ձայնաշար: Նոյնպէս, *biugolo*-ն եւս իտալերէն թարգմանութիւնը ըլլալու է ֆրանսերէն կամ անգլերէն *bugle* բառին (անգլերէն հնչիւբանութիւնն է՝ պիու'կլ), բայց նոյնպէս չի կրնար հին եղջերափողը ըլլալ:

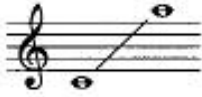
Բայց կրնա՞յ ըլլալ՝ որ այս երկու նուագարանները ներկայացնեն փականով եղջերափողը (valved bugle), որ կը կոչուի *flugelhorn* (անգլերէն), *bugle* կամ *grand bugle* (ֆրանսերէն), *flicorno soprano* (իտալերէն): Փականով եղջերափողը բխած է բանալիով եղջերափողէն, սկսած է աստիճանաբար տարածուիլ 1830-ականներուն սկիզբը, իսկ 1860-ականներուն արդէն փոխարինած է վերջինին¹⁶: Չուհաճեան անպայմանօրէն չէր՝ որ կը հետեւէր միջազգային նորոյթներուն: Բաց աստի, ան կապուած էր մեզի անյայտ այն նուագախումբի կազմին հետ՝ որուն համար յղացուած էին քայլերգները:

Թէեւ դժուար է այս հարցին վստահօրէն պատասխանել, բայց առ նուազն երաժշտահանի օգտագործած անուանումները կը յուշեն՝ որ այդ երկու նուագարանները եղած ըլլան բանալիով եղջերափողեր:

Նուագարաններու ձայնածաւալին առումով, Չուհաճեանի *corno segnale in Si b*-ները կը ներ-

կայացնեն հետեւեալ պատկերը.

Marcia No. 2
corno segnale in Si b
գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

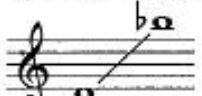
Marcia No. 3
corno segnale I in Si b
գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

Marcia No. 4
corno segnale I in Si b
գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

Marcia No. 4
corno segnale II in Si b
գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

Ուրեմն, երեք քայլերգները միասին ընդունելով՝ նուագարանին ամբողջական ձայնածաւալը կ'ըլլայ հետեւեալը.

գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

Ամբողջ տետրութեան ընթացքին միայն մէկ անգամ գործածուած է միջին տօին (middle C) վարը գտնուող լա ձայնանիշը՝ Քայլերգ թիւ 4-ի *corno segnale II*-ին մէջ, ան ալ արագ 32-րդական ձայնանիշով (հատած 17): Միւս բոլոր պարագաներուն, ամենացած հնչիւնը միջին տօն է: Բացառուած չէ (թէեւ ապացուցուած ալ չէ)՝ որ այս լան ըլլայ անուշադրութեան արդիւնքը:

Ընդհանրապէս, բանալիով եղջերափող սի պեմոլը ունի հետեւալ բաղադրեալ (chromatic) ձայնածաւալը¹⁷.

գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

Եթէ զանց առնենք անցողակի կերպով Չուհանեանի գործածած յիշեալ միայնակ լան, Քայլերգներուն ձայնածաւալը դիւրութեամբ կը համապատասխանէ բանալիով եղջերափողին այս ձայնածաւալին:

Իսկ փականով եղջերափող սի պեմոլը քիչ մը աւելի ցած է բանալիով եղջերափողէն¹⁸.

գրուած ձայնածաւալ

իրական հնչողութիւն

Չուհանեան ընդհանրապէս չէր ձգտեր օգտագործել նուագարաններու ամենավերի, լարւած ձայնանիշերը: Այս առումով, աւելի հանգիստ է բանալիով եղջերափողին ձայնածաւալը: Բայց ի՞նչ բացատրութիւն տալ վարի լային: Եթէ ընդունինք՝ որ ան անուշադրութեան ար-

դիւնք չէ, փականով եղջերափողը՝ զուտ ձայնաձուլային տեսանկիւնէն, կը պարփակէ Չուհանեանի ձայնաձուլը: Բայց փոխարէնը կը սրուի Չուհանեանի նուագարանին բարձր ձայնամասը:

Biugolo in Mi b-ի Չուհանեանի ձայնաձուլներն են.

Marcia No. 2
գրուած ձայնաձուլ

իրական հնչողութիւն

Marcia No. 3
գրուած ձայնաձուլ

իրական հնչողութիւն

Marcia No. 4
գրուած ձայնաձուլ

իրական հնչողութիւն

Այսինքն, ամբողջութեամբ անոնց ձայնաձուլը կ'ըլլայ այսպէս.

գրուած ձայնաձուլ

իրական հնչողութիւն

Ասիկա պատշաճ է բարձր *մի պեմոլ* բանալիով եղջերափողին համար:

Հակառակ այս բարդ հարցերուն, անուանումներու եւ ձայնաշարի վերոյիշեալ բոլոր դրու-

թիւններէն կարելի է ուրուագծել՝ որ յիշեալ *corno a segnale in Si b*-ը եւ *biugolo in Mi b*-ը կը ներկայացնեն բանալիով եղջերափողի *սի պեմոլ* եւ *մի պեմոլ* նուագարանները, զորս երաժշտահանը գործածած է տարբեր անուանումներով:

Կը մնայ Քայլերգ Թիւ 3-ին (ձեռագիր Թիւ 86) *corno segnale II in Si b*-ը: Անմիջապէս նշեմ՝ որ այս անուանումը այնքան ալ յստակ չէ ձեռագիրին մէջ: Այս նուագարանի հնգագիծին առջեւ (*Փայի* բանալիով) գրուած է՝ *sagno*, մինչ նախորդ հնգագիծին (*սոլի* բանալիով) առջեւ գրուած է՝ *cor[no] segn[ale] Si b*: Ի՞նչ կրնայ ըլլալ *sagno*-ն: Չուհանեանի նուագարաններու անուանումները զերծ չեն ձեռագրական-ուղղագրական վրիպակներէ: Օրինակ, նոյն ձեռագիրին մէջ, *piccolo*-ն գրուած է՝ *picolo* (մէկ *c*-ով): Այլեւ երկու հարուծայիններուն առաջինը գրուած է՝ *tim[pani]*, բայց նոթագրուած իբրեւ ոչ-հնչիւնային նուագարան: Վերջինի նոթագրութեան հիստուածքը, անոր յարաբերութիւնը նուագագրութեան ընդհանուր բնաբանին հետ, ինչպէս նաեւ Քայլերգներ Թիւ 1 եւ 2-ի (ձեռագիրներ Թիւ 87 եւ 120) մէջ *tamburo*-ի գործածութիւնը եւ *timpani*-ի բացակայութիւնը կը յուշեն՝ որ Քայլերգ Թիւ 3-ի (ձեռագիր Թիւ 86) *tim*-ի երկրորդ տառը վրիպակ մըն է եւ պէտք է ըլլայ՝ *tam[buro]*: Քայլերգ Թիւ 2-ին (ձեռագիր Թիւ 120) մէջ գրուած են *tromba basso* եւ *oficlaide*, մինչդեռ պէտք է ըլլան յաջորդաբար *tromba bassa* եւ *oficleide*: Քայլերգներ Թիւ 2 եւ 4-ին (ձեռագիրներ Թիւ 120 եւ 89ա) գրուած է *corno segnal*, որ պէտք է ըլլայ *corno segnale* (վերջաւորութեան *e*-ով): Վերադառնալով *sagno*-ին, աւելցնեմ՝ որ ան այստեղ *սի պեմոլ* նուագարան մըն է, բայց չէ նշուած *Si b*-ը, այն պարագային՝ երբ Չուհանեան երբեք չէր մոռնար գրել այս նշումը: Այս բոլորը կրնան այն եզրակացութեան յանգեցնել՝ որ այս հնգագիծին նուագարանը պարզապէս նախորդ հնգագիծի նուագարանն (*corno segnale Si b*) է՝ զոր Չուհանեան կրճատ գրութեամբ ու սխալ ուղղագրութեամբ գրած է *sagno*: Բայց կը մնայ ուրիշ անլուծելի խնդիր մը: Նոթագրութիւնը գրուած է *Փայի* բանալիով եւ ունի հետեւեալ ձայնաձուլը.

գրուած ձայնաձուլ

իրական հնչողություն

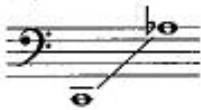
որ բառական ցած է մեզի յայտնի թէ՛ բանալիով եղջերափող *սի պեմոլեն* եւ թէ՛ փականով եղջերափող *սի պեմոլեն*:

Հրատարակութեան մէջ, ելլելով բացառապէս ձեռագրական տուեալներէն, Քայլերգ թիւ 3-ի (ձեռագիր թիւ 86) *corno segnale Si b*-ը պայմանականօրէն անուանեցի *I*, իսկ *sagno*-ն ընդունեցի իբրեւ *corno segnale II Si b*, զանոնք միացնելով ոլորուն փակագիծով (brace), կատարողին թողելով վերջինին գործնական-յարաբերական լուծումը:

Ի վերջոյ՝ *bombardino* եւ *bombardone* նուագարաններուն մասին:

Քայլերգներ թիւ 1 (ձեռագիր թիւ 87), 2 (ձեռագիր թիւ 120) եւ 3-ի (ձեռագիր թիւ 86) պղինձէ փողայիններու վերջին նուագարանը Չուհանեան յաջորդաբար գրած է՝ *bombardon*, *bombar[.]* եւ *bom[.]*, բոլորն ալ *սոփ* մէջ, որոնք ունին հետեւեալ ձայնածաւալները.

Marcia No. 1

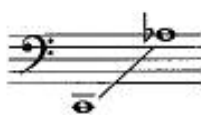
Marcia No. 2

Marcia No. 3

Այսինքն՝ ընդհանուր ձայնածաւալն է.

Ասիկա իտալերէն *bombardone* նուագարանն է, որ իտալերէն կը կոչուի նաեւ *flicorno basso-grave*, իսկ անգլերէն, գերմաներէն եւ ֆրանսերէն՝ *bombardon*¹⁹: Իր օփերաններու բեմական փողային նուագախումբերուն (stage bands) մէջ, վերտի թուպա (tuba) նուագարանը կը գործածէր *bombardone* անուանումով²⁰: Թէեւ *bombardone* տարածուած էր *ֆա* եւ *մի պեմոլ* տարբերակներով²¹, բայց որոշ տեղեր՝ ինչպէս Գեր-

մանիայի մէջ, ան կը գործածուէր իբրեւ ոչ-փոխադրական (non-transposed) նուագարան²²: Ձայնածաւալն է հետեւեալը²³.

Բաց աստի, Քայլերգ թիւ 1-ին (ձեռագիր թիւ 87) մէջ, պղինձէ փողայիններու նախավերջին նուագարանը գրած է *bombardia*, դարձեալ *սոփ* մէջ, որ ունի հետեւեալ ձայնածաւալը.

Պէտք է ըլլայ *bombarda* կամ *bombardino* նուագարաններէն մէկը: Գոյութիւն ունի իտալերէն *bombarda* անունով երկու փողային նուագարան: Անոնցմէ մէկը կը պատկանի օպուայի ընտանիքին, ձայնածաւալը կը գտնուի օպուայէն մէկ ութեակ ցած եւ ունի շեփորանման հնչողութիւն²⁴: Ասիկա, բնականաբար, չի կրնար Չուհանեանի նախատեսածը ըլլալ: Երկրորդ նուագարանը իտալերէն կը կոչուի *bombarda a 4 piston* (քառամխակ պոմպարտա): Բայց այստեղ ալ անուանումի խառնաշփոթութիւն կայ: Եթէ հետեւինք *կրով բառարանի* տուեալներուն, կը նկատենք՝ որ *bombarda a 4 piston*-ի իտալերէն հոմանիչներն են՝ *flicorno basso* եւ *eufonio*, որոնք կը համապատասխանեն քառափական էօֆոնիումին (four-valved euphonium)²⁵: *Bombardino*-ի բացատրութիւններէն մէկուն մէջ, վերջինիս իբրեւ իտալերէն հոմանիչ կը յիշատակուի նոյնպէս *flicorno basso* եւ *eufonio*, այլեւ՝ *baritono* անուանումները, եւ նոյնպէս զայն կը համատեղուի քառափական էօֆոնիումին հետ²⁶: Իսկ նոյն *bombardino*-ի ուրիշ բացատրութիւններու մէջ, անոր իտալերէն հոմանիչը կը նշուի միայն *baritono*²⁷, կամ միայն *flicorno*²⁸, զայն համատեղելով, այս անգամ, եռափական էօֆոնիումի (three-valved euphonium) հետ²⁹: Այս շփոթութիւնը պատահականութեան արդիւնք չէ, քանի որ նուագարաններուն հին անուանումները այնքան բազմազան էին եւ զուրկ միօրինակութենէ՝ որ դժուար է երբեմն հասկնալ անոնց իսկութիւնը: Բայց ընդհանուր հետեւութեամբ կարելի է եզրակացնել՝ որ նախատեսուած նուագարանը *bombardino*-ն է, որ կը համապատասխանէ

էօֆօնիումին (euphonium), կամ՝ միենոյնն է, թենոր թուպային (tenor tuba): *Կրով բառարանը* էօֆօնիումի ձայնածաւալը կը նշէ այսպէս³⁰.

որուն բաղադրեալ ձայնաշարն է հետեւեալը³¹.

Ասիկա կը համապատասխանէ Չուհաճեանի ձայնածաւալին: Յիշենք՝ որ իր բեմական նուագախումբերուն մէջ (stage bands) Վերտի քովքովի կը գործածէր *bombardino* եւ *bombardone*³²:

Կը մնայ Քայլերգ թիւ 2-ի (ձեռագիր թիւ 120) պղինձ փողայիններու վարէն երրորդ նուագարանը՝ *bom[.] Fa*-ն, որ գրուած է *սոլի* բանալիով եւ ունի հետեւեալ ձայնածաւալը.

Ան կը համապատասխանէ վերոյիշեալ *bombarda*-ի ձայնածաւալին, որ կը տարածուի օպուլայէն մէկ ութեակ ցած: Բայց վերջինս օպուլայի ընտանիքէն է եւ չի կրնար Չուհաճեանի նախատեսած պղինձ փողայինն ըլլալ: Կը մնայ ենթադրել՝ որ ան *flicorno*-ի տարատեսակներէն մէկն է, հաւանաբար՝ *flicorno contralto*, որ գոյութիւն ունի *ֆա*, *մի* *պեմոլ* եւ *ռէ* լարուածքներով³³:

Հարկաւոր է աւելցնել՝ որ հին նուագարաններու անուանումներուն որոնումը չի կրնար սահմանափակուիլ բառարաններու եւ ուսումնասիրութիւններու տուեալներով: Ժամանակին գոյութիւն ունէին նուագարաններու խօսակցական տարբերակներ, որոնք տարբեր էին մէկ քաղաքէն միւսը: Երաժշտահանները երբեմն կը հետեւէին խօսակցական սկզբունքին, որ չէ

արձանագրուած գիտական աղբիւրներու մէջ: Ուրեմն, հին նուագարաններու քննութիւնը պէտք է պարփակէ նաեւ տեղական-խօսակցական տուեալները, որոնք յաճախ սակաւաթիւ են կամ կորսուած:

Չորս քայլերգներու միւս նուագարաններուն ինքնութեան սահմանումները դժուարութիւն չեն ներկայացներ, քանի որ անոնց անուանումները համապատասխան են ընդունուած արդի եզրերուն, նոյնիսկ երբ նուագարաններէն ոմանք այսօր դարձած են անգործածելի:

Արդարեւ, ժամանակակից կատարողին համար այնքան ալ պէտք չէ յուզէ այս նուագարաններուն իսկութիւնը յայտնաբերելու զաղափարը: Այսօրուան հռչակաւոր նուագախումբերուն համար ընդունուած երեւոյթ է գործածութենէ դուրս մնացած (obsolete) նուագարանները փոխարինել ժամանակակից նուագարաններով՝ որոնք հնչողութեամբ, եւ մանաւանդ՝ ձայնաշարով, մօտ են հիններուն: Փողային նուագարաններու գիտակ նուագավար մը կրնայ Չուհաճեանի օգտագործած հին նուագարանները փոխարինել նուագագրութեան (score) էութեան համապատասխանող արդի տարբերակներով:

Ուրիշ հարց՝ եթէ խօսինք հին նուագարաններով (period instruments) կազմուած նուագախումբերուն մասին, որոնց նպատակն է Պալսի, Մոցարթի, Պեթհովէնի գործերը կատարել երաժշտահաններու ժամանակուայ նուագարաններով: Բայց ասիկա արդէն յատուկ խմբաւորումներու մասին է: Պեպինի Ֆիլհարմոնիքը, Վիեննայի Ֆիլհարմոնիքը եւ ուրիշ հռչակաւոր նուագախումբեր կը նախընտրեն պահպանել նուագախումբի արդի հնչողութիւնը՝ հին նուագարանները կամ նուագարանային կազմերը փոխարինելով արդի նուագարաններով:

Հրատարակութեան մէջ, անուանումները, նուագարաններու յաջորդականութիւնը եւ ձայնակայքային նշանները (key signatures) ներկայացուցած եմ ձեռագիրին նման՝ առանց փոփոխութեան, սրբագրելով միայն ձեռագրական ուղղագրական վրիպակները:

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.-Տե՛ս Հ. Քեր. Վ. Քուչներեան, «Անդրեաս վարժապետ, հանգուցեալ ի Սիմֆերոփոլ Տաւրիոյ, 1856 Մարտ 13», *Բազմավէպ*, ամսաթերթ, Վենետիկ, Ա. պրակ, 1881, էջ 45-47:

2.-Տե՛ս անդ, էջ 44:

3.-Անոնց դաշնակի փոխադրութիւնները տպագրած են Վենետիկի Մխիթարեան Հայրերը, *տե՛ս Բազմավէպ*, Բ. պրակ, 1881, էջ 117-119 եւ Գ. պրակ, 1881, էջ 227-230:

4.-ԶԳԱԹ-ի Զուհաճեանի ձեռագիրները 1990-ականներուն սկիզբը ենթարկուեցան վերամշակումի եւ ստացան նոր թուագրումներ: Ես պիտի նշեմ թէ՛ Հին եւ թէ՛ նոր թուագրումները: Օրինակ, ԶԳԱԹ ԶԳ 8 (ՀԹ 3) կը նշանակէ՝ որ տուեալ ձեռագիրի այսօրուան թուագրումն է 8, որ նախապէս՝ Հին թուագրութեամբ (ՀԹ) եղած է 3:

5.-Քարլ Կէյրինկէր [Karl Geiringer], *Musical Instruments: Their History from the Stone Age to the Present Day* [*անգլերէն*, Երաժշտական նուագարաններ. իրենց պատմութիւնը Քարէ Դարէն մինչեւ ներկայ օրերը], թրգմն.՝ Պերնարտ Միալ [Bernard Miall], Լոնտոն, 1943, էջ 218:

6.-Մայքլ Բենետի [Michael Kennedy], “Key (Keyed) Bugle” [*անգլերէն*, Բանալիով եղջերափող], *The Oxford Dictionary of Music* [Երաժշտութեան Օքսֆորտ բառարան], Oxford University Press, 1998, էջ 466:

7.-Քարլ Կէյրինկէր, նշ. աշխ.ը, էջ 284:

8.-Ռալֆ Թ. Տիւտճոն [Ralph T. Dudgeon], “Keyed brass” [*անգլերէն*, Բանալիով պղինձէ փողային], *The Cambridge Companion to Brass Instruments* [Քամայրիճի ուղեցոյցը պղինձէ փողային նուագարաններուն], խմբագիրներ՝ Թրեւոր Հերպերթ [Trevor Herbert] եւ ձոն Ուալլաս [John Wallace], Քամայրիճ, 1997, էջ 135:

9.-Արնոլտ Մայլըս [Arnold Myers], “Instruments and Instrumentation of British Brass Bands” [*անգլերէն*, Բրիտանական պղինձէ փողային նուագախումբերու նուագարանները եւ գործիքաւորումը], *The British Brass Band: A Musical and Social History* [Բրիտանական պղինձէ փողային նուագախումբը. երաժշտական եւ ընկերային պատմութիւն մը], խմբագիր՝ Թրեւոր Հերպերթ [Trevor Herbert], Oxford University Press, Նիւ Եորք, 2002, էջ 158:

10.-Տե՛ս Անթոնի Պէյնս [Anthony Baines] եւ Թրեւոր Հերպերթ [Trevor Herbert], “Bugle” [*անգլերէն*, եղջերափող], *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* [Երաժշտութեան եւ երաժիշտներու նոր Կրով բառարան], խմբագիրներ՝ Ս. Սատի [S. Saday] եւ Ջ. Թիրլէյ [J. Tyrrell], Բ. խմբագրութիւն, Լոնտոն, 2001:

11.-Տե՛ս Փերսի Ա. Շոլս [Percy A. Scholes], “Bugle” [*անգլերէն*, եղջերափող], *The Oxford Companion to Music* [Օքսֆորտի ուղեկիցը երաժշտութեան], Բ. խմբագրութիւն, Oxford University Press, 1950, էջ 125. Ուիլլի Ապել [Willi Apel], “Brass Instruments”, [*անգլերէն*, Պղինձէ փողային նուագարաններ], *Harvard Dictionary Music* [Երաժշտութեան Հարվըրտ բառարան], Բ. Հրատ., Քամայրիճ, Մասաչուսեց, 1979, էջ 109):

12.-Տե՛ս Ռալֆ Թ. Տիւտճոն [Ralph T. Dudgeon], “Keyed Bugle” [*անգլերէն*, Բանալիով եղջերափող], *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* [Երաժշտութեան եւ երաժիշտներու նոր Կրով բառարան], խմբագիրներ՝ Ս. Սատի [S. Saday] եւ Ջ. Թիրլէյ [J. Tyrrell], Բ. խմբագրութիւն, Լոնտոն, 2001:

13.-Տե՛ս Ռալֆ Թ. Տիւտճոն, “Keyed brass”, նշ. աշխ.ը, էջ 136:

14.-Տե՛ս Անթոնի Պէյնս [Anthony Baines], *Brass Instruments: Their History and Development* [*անգլերէն*, Պղինձէ փողային նուագարաններ. անոնց պատմութիւնը եւ զարգացումը], Dover Publications, Նիւ Եորք, 1993, էջ 197:

15.-Տե՛ս Ռալֆ Թ. Տիւտճոն, “Keyed Bugle”, նշ. աշխ.ը:

16.-Տե՛ս Անթոնի Պէյնս [Anthony Baines] եւ Թրեւոր Հերպերթ [Trevor Herbert] “Flugelhorn”, *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* [*անգլերէն*, Երաժշտութեան եւ երաժիշտներու նոր Կրով բառարան], խմբագիրներ՝ Ս. Սատի [S. Saday] եւ Ջ. Թիրլէյ [J. Tyrrell], Բ. խմբագրութիւն, Լոնտոն, 2001. Արնոլտ Մայլըս, նշ. յօդ.ը, էջ 170:

17.-Տե՛ս Սեսիլ Ֆորսիթ [Cecil Forsyth], *Orchestration* [*անգլերէն*, Գործիքաւորում], Dover Publications, Նիւ Եորք, 1982, էջ 173. Հեքթոր Պելլիոզ [Hector Berlioz] եւ Ռիչարտ Շթրաուս [Richard Strauss], *Treatise on Instrumentation* [*անգլերէն*, Գործիքաւորումի ձեռնարկ], թրգմն.՝ Թէոտոր Ֆրոնթ [Theodore Front], Dover Publications, Նիւ Եորք, 1991, էջ 336:

18.-Տե՛ս Անտրու Սթիլլըր [Andrew Stilller], *Handbook of Instrumentation* [*անգլերէն*, Գործիքաւորումի ձեռնարկ], University of California Press, 1985, էջ 92:

19.-Տե՛ս “Flicorno”, *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* [*անգլերէն*, Երաժշտութեան եւ երաժիշտներու նոր Կրով բառարան], խմբագիրներ՝ Ս. Սատի [S. Saday] եւ Ջ. Թիրլէյ [J. Tyrrell], Բ. խմբագրութիւն, Լոնտոն, 2001. Արնոլտ Մայլըս, նշ. յօդ.ը, էջ 170. Քլիֆորտ Պեւան [Clifford Bevan], “Bombardon”, նոյն տեղը:

20.-Տե՛ս Ռալֆ Թ. Տիւտճոն, “Keyed brass”, նշ. աշխ.ը, էջ 151:

21.-Տե՛ս անդ:

22.-Տե՛ս Հեքթոր Պելլիոզ եւ Ռիչարտ Շթրաուս, նշ. աշխ.ը, էջ 338:

23.-Տե՛ս անդ:

24.-Տե՛ս “La Bombarda”, www.bandatolfa.it:

25.-Տե՛ս “Flicorno”, նշ. աշխ.ը. Քլիֆորտ Պեւան, “Bombardon”, նշ. աշխ.ը:

26.-Տե՛ս Քլիֆորտ Պեւան, “Euphonium”, նշ. աշխ.ը:

27.-Տե՛ս “Flicorno”, նշ. աշխ.ը:

28.-Տե՛ս Քլիֆորտ Պեւան, “Bombardon”, նշ. աշխ.ը:

29.-Տե՛ս անդ:

30.-Տե՛ս Քլիֆորտ Պեւան, “Euphonium”, նշ. աշխ.ը:

31.-Տե՛ս Անտրու Սթիլլըր, նշ. աշխ.ը, էջ 92:

32.-Տե՛ս Քլիֆորտ Պեւան, “Bombardon”, նշ. աշխ.ը:

33.-Տե՛ս “Flicorno”, նշ. աշխ.ը:

MARCIA

[No. 1]

ՓՈՂԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
WIND BAND

Flauto piccolo (in Re b)

2 Clarinetti (in Mi b)

2 Clarinetti (in Si b)

4 Corni (in Mi b)

2 Cornetti (in Si b)

2 Tromboni

Bombardino

Bombardone

Tamburo piccolo

Gran cassa

MARCIA

[No. 1]

3

D. Tchouhadjian

Flauto piccolo in Re b

I

2 Clarinetti in Mi b

II

I

2 Clarinetti in Si b

II

I, II

4 Corni in Mi b

III, IV

I

2 Cornetti in Si b

II

I

2 Tromboni

II

Bombardino

Bombardone

Tamburo piccolo

Gran cassa

7

The musical score is written for a grand piano, featuring multiple staves for both the right and left hands. The key signature is one sharp (F#) for the right hand and one flat (Bb) for the left hand. The music is divided into three systems. The first system consists of 8 measures, the second of 8 measures, and the third of 2 measures. The notation includes various rhythmic patterns, such as triplets and sixteenth notes, and is marked with a '7' at the beginning of the first system. The score concludes with a double bar line and repeat signs.

15

This musical score page contains measures 15 through 21. It features a piano part with five staves and a string section with five staves. The piano part includes treble and bass clefs, with various key signatures (F major, B-flat major, and B-flat minor). The piano part is characterized by triplet patterns in measures 15-17 and 19-21, and a forte (*f*) dynamic marking in measure 21. The string section consists of five staves, with the first two staves in the upper system and the remaining three in the lower system. The string part includes a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score is written in a standard musical notation style, with a key signature of one flat (B-flat) for the piano part and one sharp (F major) for the string part.

22 **allarg.**

The musical score is written for a grand piano, spanning measures 22 to 29. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The tempo marking **allarg.** (allargando) appears at the beginning of measure 25. The score is divided into two systems. The first system (measures 22-24) features complex triplets in the right hand and sustained chords in the left hand. The second system (measures 25-29) shows a transition to a slower tempo with sustained chords in the right hand and moving lines in the left hand. The piece concludes with a final chord in measure 29.

Measures 22-24: Right hand features complex triplets. Left hand features sustained chords. Dynamics include *f* (forte) and *sf* (sforzando).

Measures 25-29: Right hand features sustained chords. Left hand features moving lines. Dynamics include *f* (forte) and *sf* (sforzando).

[illegible]

38

This musical score block contains measures 38 through 42. It is written for a piano and a vocal line. The piano part consists of two staves (treble and bass clef) with a key signature of one flat (B-flat). The vocal line is on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F-sharp). The score is divided into five measures. Measures 38 and 39 show the piano accompaniment with a steady eighth-note pattern in the bass and a more complex melody in the treble. Measures 40 and 41 show the vocal line entering with a melody that follows the piano's treble part. Measure 42 shows the vocal line continuing its melody while the piano accompaniment provides a harmonic foundation. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings.

43

The musical score consists of two systems of staves. The first system has five staves, and the second system has six staves. The music is written in treble and bass clefs. Measure 43 starts with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 3/4. The first staff of the first system contains a triplet of eighth notes (F#, A, C) followed by a quarter note (D). The second staff of the first system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). The third staff of the first system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). The fourth staff of the first system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). The fifth staff of the first system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). Measure 44 continues the triplet patterns. Measure 45 features a key signature change to one sharp and one flat (F# and Bb) and a time signature change to 3/4. The first staff of the second system contains a triplet of eighth notes (F#, A, C) followed by a quarter note (D). The second staff of the second system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). The third staff of the second system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). The fourth staff of the second system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). The fifth staff of the second system contains a triplet of eighth notes (F, A, C) followed by a quarter note (D). Measure 46 continues the triplet patterns. The score includes dynamic markings such as *p* (piano) and *f* (forte). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and bar lines.

47

This musical score page contains measures 47 through 50. It is written for a piano and a solo instrument, likely a violin or flute. The piano part is in the upper system, consisting of five staves (treble and bass clefs). The solo part is in the lower system, consisting of two staves (treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#) for the piano and one flat (Bb) for the solo. The time signature is 4/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, beams, and slurs. A triplet of eighth notes is marked with a '3' in measure 48 of the solo part. The piano part features complex rhythmic patterns and slurs across measures 47-50.

51

This musical score page contains measures 51 through 55. It is written for piano and features a complex arrangement of staves. Measures 51 and 52 show a dense texture with multiple staves containing sixteenth-note patterns and sustained notes. Measures 53 and 54 continue this texture, with some staves featuring sustained chords and others having more active melodic lines. Measure 55 concludes the section with sustained notes and some final melodic fragments. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Dynamics include piano (*p*) markings in measures 52, 53, 54, and 55. The notation includes various note values, rests, and slurs.

56

This musical score page contains measures 56 through 60. It is divided into two systems. The first system (measures 56-60) features a piano accompaniment with a treble and bass staff, and a vocal line with a treble staff. The piano part includes arpeggiated chords and moving lines in both hands. The vocal line consists of a single melodic line with various note values and rests. The second system (measures 61-65) shows the piano accompaniment continuing with similar textures, while the vocal line is represented by empty staves, indicating no vocal entry or a silent section.

61

This musical score page contains measures 61 through 65. It is written for a piano and a vocal line. The piano part consists of two systems of staves. The first system has four staves: two treble and two bass. The second system has four staves: two treble and two bass. The vocal line is a single staff in the treble clef. The key signature is one sharp (F#) for the piano and one flat (Bb) for the vocal line. The time signature is 4/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, beams, and slurs.

66

The musical score is written for a multi-staff instrument, likely a piano or organ. It begins at measure 66, marked with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. The score is organized into two main systems. The first system contains five staves: four grand staves (treble and bass clef) and one single treble staff. The second system contains seven staves: four grand staves and three single bass staves. The music features a mix of melodic lines and harmonic accompaniment, with some staves showing sustained notes or chords. The overall structure suggests a complex, multi-voiced musical piece.

71 *allarg.*

The musical score is written for piano and orchestra. It consists of two systems of staves. The first system (measures 71-72) features a melodic line in the upper right staff with a 'trill' marking, and a piano accompaniment of arpeggiated chords. The second system (measures 73-74) shows a more sustained texture with long notes and ties in the piano part, and a melodic line in the upper right. The tempo marking 'allarg.' is present at the beginning of measure 71.

75 **a tempo**

This musical score page contains measures 75 through 79. It is written for piano and voice. The piano part consists of five staves: four for the right hand and one for the left hand. The right hand staves are in treble clef, and the left hand staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The tempo marking 'a tempo' is placed above measure 75. The dynamic marking 'p' (piano) is placed below the first staff of the piano part in measures 75, 76, 77, and 78. The voice part is represented by a single staff at the bottom of the page, which is mostly empty, indicating that the vocal line is not present in these measures. The piano part features a complex rhythmic pattern with many sixteenth and thirty-second notes, often beamed together. There are also some rests and longer note values. The score is written in a standard musical notation style with a clear staff layout.

[illegible]

84

This musical score block contains measures 84 through 88. It is divided into two systems. The first system (measures 84-88) features a piano accompaniment with four staves (treble and bass clefs) and an organ part with two staves (treble and bass clefs). The piano part includes complex rhythmic patterns with eighth and sixteenth notes, as well as rests. The organ part provides harmonic support with sustained chords and moving lines. The second system (measures 89-93) continues the piano accompaniment with similar rhythmic complexity and the organ part with sustained chords and moving lines. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4.

89

This musical score page contains measures 89 through 92. It is divided into two systems. The first system (measures 89-91) features a piano accompaniment with five staves: two grand staves (treble and bass clef) and three single staves (treble, bass, and tenor clef). The piano part includes complex textures with triplets and sixteenth-note patterns. The organ part, shown in the second system (measures 90-92), consists of two staves (treble and bass clef) with block chords and sustained notes. The key signature changes from one sharp (F#) to one flat (Bb) between measures 90 and 91.

94 Trio

This musical score is for a Trio section, measures 94 through 98. It is written for a piano with four staves in the upper system and four staves in the lower system. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 4/4. The score begins with a piano (*p*) dynamic marking. The upper system consists of four staves: the first staff is a treble clef with a whole rest; the second and third staves are treble clefs with a key signature change from two flats to three flats at the start of measure 94, followed by eighth-note patterns; the fourth staff is a treble clef with a key signature change from two flats to three flats at the start of measure 94, followed by eighth-note patterns. The lower system consists of four staves: the first staff is a treble clef with a key signature change from two flats to three flats at the start of measure 94, followed by eighth-note patterns; the second and third staves are treble clefs with a key signature change from two flats to three flats at the start of measure 94, followed by eighth-note patterns; the fourth staff is a bass clef with a key signature change from two flats to three flats at the start of measure 94, followed by eighth-note patterns. The score concludes with a final measure in measure 98, where the piano part ends with a whole rest.

99

This musical score page contains measures 99 through 102. It is written for piano and voice. The piano part consists of two systems of four staves each. The first system (measures 99-100) features a complex texture with rapid sixteenth-note passages in the upper staves and more sustained lines in the lower staves. The second system (measures 101-102) shows a change in texture, with the upper staves playing chords and the lower staves continuing with melodic lines. The vocal part is represented by a single staff at the bottom of the page, which remains mostly silent in these measures, with only a few notes appearing in measure 102. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is not explicitly shown but appears to be common time based on the notation.

103

The musical score for page 103, measures 1-4, is written in 4/4 time and features a complex arrangement of staves. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The score includes piano (*p*) and sforzando (*sf*) dynamics.

System 1 (Measures 1-4):

- Staff 1: Treble clef, mostly rests, with a half note G#4 in measure 4 (*p*).
- Staff 2: Treble clef, eighth notes G4, A4, Bb4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4, Bb3, A3, G3, F#3, E3, D3, C3, Bb2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2, Bb1, A1, G1, F#1, E1, D1, C1, Bb0, A0, G0, F#0, E0, D0, C0, Bb-1, A-1, G-1, F#-1, E-1, D-1, C-1, Bb-2, A-2, G-2, F#-2, E-2, D-2, C-2, Bb-3, A-3, G-3, F#-3, E-3, D-3, C-3, Bb-4, A-4, G-4, F#-4, E-4, D-4, C-4, Bb-5, A-5, G-5, F#-5, E-5, D-5, C-5, Bb-6, A-6, G-6, F#-6, E-6, D-6, C-6, Bb-7, A-7, G-7, F#-7, E-7, D-7, C-7, Bb-8, A-8, G-8, F#-8, E-8, D-8, C-8, Bb-9, A-9, G-9, F#-9, E-9, D-9, C-9, Bb-10, A-10, G-10, F#-10, E-10, D-10, C-10, Bb-11, A-11, G-11, F#-11, E-11, D-11, C-11, Bb-12, A-12, G-12, F#-12, E-12, D-12, C-12, Bb-13, A-13, G-13, F#-13, E-13, D-13, C-13, Bb-14, A-14, G-14, F#-14, E-14, D-14, C-14, Bb-15, A-15, G-15, F#-15, E-15, D-15, C-15, Bb-16, A-16, G-16, F#-16, E-16, D-16, C-16, Bb-17, A-17, G-17, F#-17, E-17, D-17, C-17, Bb-18, A-18, G-18, F#-18, E-18, D-18, C-18, Bb-19, A-19, G-19, F#-19, E-19, D-19, C-19, Bb-20, A-20, G-20, F#-20, E-20, D-20, C-20, Bb-21, A-21, G-21, F#-21, E-21, D-21, C-21, Bb-22, A-22, G-22, F#-22, E-22, D-22, C-22, Bb-23, A-23, G-23, F#-23, E-23, D-23, C-23, Bb-24, A-24, G-24, F#-24, E-24, D-24, C-24, Bb-25, A-25, G-25, F#-25, E-25, D-25, C-25, Bb-26, A-26, G-26, F#-26, E-26, D-26, C-26, Bb-27, A-27, G-27, F#-27, E-27, D-27, C-27, Bb-28, A-28, G-28, F#-28, E-28, D-28, C-28, Bb-29, A-29, G-29, F#-29, E-29, D-29, C-29, Bb-30, A-30, G-30, F#-30, E-30, D-30, C-30, Bb-31, A-31, G-31, F#-31, E-31, D-31, C-31, Bb-32, A-32, G-32, F#-32, E-32, D-32, C-32, Bb-33, A-33, G-33, F#-33, E-33, D-33, C-33, Bb-34, A-34, G-34, F#-34, E-34, D-34, C-34, Bb-35, A-35, G-35, F#-35, E-35, D-35, C-35, Bb-36, A-36, G-36, F#-36, E-36, D-36, C-36, Bb-37, A-37, G-37, F#-37, E-37, D-37, C-37, Bb-38, A-38, G-38, F#-38, E-38, D-38, C-38, Bb-39, A-39, G-39, F#-39, E-39, D-39, C-39, Bb-40, A-40, G-40, F#-40, E-40, D-40, C-40, Bb-41, A-41, G-41, F#-41, E-41, D-41, C-41, Bb-42, A-42, G-42, F#-42, E-42, D-42, C-42, Bb-43, A-43, G-43, F#-43, E-43, D-43, C-43, Bb-44, A-44, G-44, F#-44, E-44, D-44, C-44, Bb-45, A-45, G-45, F#-45, E-45, D-45, C-45, Bb-46, A-46, G-46, F#-46, E-46, D-46, C-46, Bb-47, A-47, G-47, F#-47, E-47, D-47, C-47, Bb-48, A-48, G-48, F#-48, E-48, D-48, C-48, Bb-49, A-49, G-49, F#-49, E-49, D-49, C-49, Bb-50, A-50, G-50, F#-50, E-50, D-50, C-50, Bb-51, A-51, G-51, F#-51, E-51, D-51, C-51, Bb-52, A-52, G-52, F#-52, E-52, D-52, C-52, Bb-53, A-53, G-53, F#-53, E-53, D-53, C-53, Bb-54, A-54, G-54, F#-54, E-54, D-54, C-54, Bb-55, A-55, G-55, F#-55, E-55, D-55, C-55, Bb-56, A-56, G-56, F#-56, E-56, D-56, C-56, Bb-57, A-57, G-57, F#-57, E-57, D-57, C-57, Bb-58, A-58, G-58, F#-58, E-58, D-58, C-58, Bb-59, A-59, G-59, F#-59, E-59, D-59, C-59, Bb-60, A-60, G-60, F#-60, E-60, D-60, C-60, Bb-61, A-61, G-61, F#-61, E-61, D-61, C-61, Bb-62, A-62, G-62, F#-62, E-62, D-62, C-62, Bb-63, A-63, G-63, F#-63, E-63, D-63, C-63, Bb-64, A-64, G-64, F#-64, E-64, D-64, C-64, Bb-65, A-65, G-65, F#-65, E-65, D-65, C-65, Bb-66, A-66, G-66, F#-66, E-66, D-66, C-66, Bb-67, A-67, G-67, F#-67, E-67, D-67, C-67, Bb-68, A-68, G-68, F#-68, E-68, D-68, C-68, Bb-69, A-69, G-69, F#-69, E-69, D-69, C-69, Bb-70, A-70, G-70, F#-70, E-70, D-70, C-70, Bb-71, A-71, G-71, F#-71, E-71, D-71, C-71, Bb-72, A-72, G-72, F#-72, E-72, D-72, C-72, Bb-73, A-73, G-73, F#-73, E-73, D-73, C-73, Bb-74, A-74, G-74, F#-74, E-74, D-74, C-74, Bb-75, A-75, G-75, F#-75, E-75, D-75, C-75, Bb-76, A-76, G-76, F#-76, E-76, D-76, C-76, Bb-77, A-77, G-77, F#-77, E-77, D-77, C-77, Bb-78, A-78, G-78, F#-78, E-78, D-78, C-78, Bb-79, A-79, G-79, F#-79, E-79, D-79, C-79, Bb-80, A-80, G-80, F#-80, E-80, D-80, C-80, Bb-81, A-81, G-81, F#-81, E-81, D-81, C-81, Bb-82, A-82, G-82, F#-82, E-82, D-82, C-82, Bb-83, A-83, G-83, F#-83, E-83, D-83, C-83, Bb-84, A-84, G-84, F#-84, E-84, D-84, C-84, Bb-85, A-85, G-85, F#-85, E-85, D-85, C-85, Bb-86, A-86, G-86, F#-86, E-86, D-86, C-86, Bb-87, A-87, G-87, F#-87, E-87, D-87, C-87, Bb-88, A-88, G-88, F#-88, E-88, D-88, C-88, Bb-89, A-89, G-89, F#-89, E-89, D-89, C-89, Bb-90, A-90, G-90, F#-90, E-90, D-90, C-90, Bb-91, A-91, G-91, F#-91, E-91, D-91, C-91, Bb-92, A-92, G-92, F#-92, E-92, D-92, C-92, Bb-93, A-93, G-93, F#-93, E-93, D-93, C-93, Bb-94, A-94, G-94, F#-94, E-94, D-94, C-94, Bb-95, A-95, G-95, F#-95, E-95, D-95, C-95, Bb-96, A-96, G-96, F#-96, E-96, D-96, C-96, Bb-97, A-97, G-97, F#-97, E-97, D-97, C-97, Bb-98, A-98, G-98, F#-98, E-98, D-98, C-98, Bb-99, A-99, G-99, F#-99, E-99, D-99, C-99, Bb-100, A-100, G-100, F#-100, E-100, D-100, C-100, Bb-101, A-101, G-101, F#-101, E-101, D-101, C-101, Bb-102, A-102, G-102, F#-102, E-102, D-102, C-102, Bb-103, A-103, G-103, F#-103, E-103, D-103, C-103, Bb-104, A-104, G-104, F#-104, E-104, D-104, C-104, Bb-105, A-105, G-105, F#-105, E-105, D-105, C-105, Bb-106, A-106, G-106, F#-106, E-106, D-106, C-106, Bb-107, A-107, G-107, F#-107, E-107, D-107, C-107, Bb-108, A-108, G-108, F#-108, E-108, D-108, C-108, Bb-109, A-109, G-109, F#-109, E-109, D-109, C-109, Bb-110, A-110, G-110, F#-110, E-110, D-110, C-110, Bb-111, A-111, G-111, F#-111, E-111, D-111, C-111, Bb-112, A-112, G-112, F#-112, E-112, D-112, C-112, Bb-113, A-113, G-113, F#-113, E-113, D-113, C-113, Bb-114, A-114, G-114, F#-114, E-114, D-114, C-114, Bb-115, A-115, G-115, F#-115, E-115, D-115, C-115, Bb-116, A-116, G-116, F#-116, E-116, D-116, C-116, Bb-117, A-117, G-117, F#-117, E-117, D-117, C-117, Bb-118, A-118, G-118, F#-118, E-118, D-118, C-118, Bb-119, A-119, G-119, F#-119, E-119, D-119, C-119, Bb-120, A-120, G-120, F#-120, E-120, D-120, C-120, Bb-121, A-121, G-121, F#-121, E-121, D-121, C-121, Bb-122, A-122, G-122, F#-122, E-122, D-122, C-122, Bb-123, A-123, G-123, F#-123, E-123, D-123, C-123, Bb-124, A-124, G-124, F#-124, E-124, D-124, C-124, Bb-125, A-125, G-125, F#-125, E-125, D-125, C-125, Bb-126, A-126, G-126, F#-126, E-126, D-126, C-126, Bb-127, A-127, G-127, F#-127, E-127, D-127, C-127, Bb-128, A-128, G-128, F#-128, E-128, D-128, C-128, Bb-129, A-129, G-129, F#-129, E-129, D-129, C-129, Bb-130, A-130, G-130, F#-130, E-130, D-130, C-130, Bb-131, A-131, G-131, F#-131, E-131, D-131, C-131, Bb-132, A-132, G-132, F#-132, E-132, D-132, C-132, Bb-133, A-133, G-133, F#-133, E-133, D-133, C-133, Bb-134, A-134, G-134, F#-134, E-134, D-134, C-134, Bb-135, A-135, G-135, F#-135, E-135, D-135, C-135, Bb-136, A-136, G-136, F#-136, E-136, D-136, C-136, Bb-137, A-137, G-137, F#-137, E-137, D-137, C-137, Bb-138, A-138, G-138, F#-138, E-138, D-138, C-138, Bb-139, A-139, G-139, F#-139, E-139, D-139, C-139, Bb-140, A-140, G-140, F#-140, E-140, D-140, C-140, Bb-141, A-141, G-141, F#-141, E-141, D-141, C-141, Bb-142, A-142, G-142, F#-142, E-142, D-142, C-142, Bb-143, A-143, G-143, F#-143, E-143, D-143, C-143, Bb-144, A-144, G-144, F#-144, E-144, D-144, C-144, Bb-145, A-145, G-145, F#-145, E-145, D-145, C-145, Bb-146, A-146, G-146, F#-146, E-146, D-146, C-146, Bb-147, A-147, G-147, F#-147, E-147, D-147, C-147, Bb-148, A-148, G-148, F#-148, E-148, D-148, C-148, Bb-149, A-149, G-149, F#-149, E-149, D-149, C-149, Bb-150, A-150, G-150, F#-150, E-150, D-150, C-150, Bb-151, A-151, G-151, F#-151, E-151, D-151, C-151, Bb-152, A-152, G-152, F#-152, E-152, D-152, C-152, Bb-153, A-153, G-153, F#-153, E-153, D-153, C-153, Bb-154, A-154, G-154, F#-154, E-154, D-154, C-154, Bb-155, A-155, G-155, F#-155, E-155, D-155, C-155, Bb-156, A-156, G-156, F#-156, E-156, D-156, C-156, Bb-157, A-157, G-157, F#-157, E-157, D-157, C-157, Bb-158, A-158, G-158, F#-158, E-158, D-158, C-158, Bb-159, A-159, G-159, F#-159, E-159, D-159, C-159, Bb-160, A-160, G-160, F#-160, E-160, D-160, C-160, Bb-161, A-161, G-161, F#-161, E-161, D-161, C-161, Bb-162, A-162, G-162, F#-162, E-162, D-162, C-162, Bb-163, A-163, G-163, F#-163, E-163, D-163, C-163, Bb-164, A-164, G-164, F#-164, E-164, D-164, C-164, Bb-165, A-165, G-165, F#-165, E-165, D-165, C-165, Bb-166, A-166, G-166, F#-166, E-166, D-166, C-166, Bb-167, A-167, G-167, F#-167, E-167, D-167, C-167, Bb-168, A-168, G-168, F#-168, E-168, D-168, C-168, Bb-169, A-169, G-169, F#-169, E-169, D-169, C-169, Bb-170, A-170, G-170, F#-170, E-170, D-170, C-170, Bb-171, A-171, G-171, F#-171, E-171, D-171, C-171, Bb-172, A-172, G-172, F#-172, E-172, D-172, C-172, Bb-173, A-173, G-173, F#-173, E-173, D-173, C-173, Bb-174, A-174, G-174, F#-174, E-174, D-174, C-174, Bb-175, A-175, G-175, F#-175, E-175, D-175, C-175, Bb-176, A-176, G-176, F#-176, E-176, D-176, C-176, Bb-177, A-177, G-177, F#-177, E-177, D-177, C-177, Bb-178, A-178, G-178, F#-178, E-178, D-178, C-178, Bb-179, A-179, G-179, F#-179, E-179, D-179, C-179, Bb-180, A-180, G-180, F#-180, E-180, D-180, C-180, Bb-181, A-181, G-181, F#-181, E-181, D-181, C-181, Bb-182, A-182, G-182, F#-182, E-182, D-182, C-182, Bb-183, A-183, G-183, F#-183, E-183, D-183, C-183, Bb-184, A-184, G-184, F#-184, E-184, D-184, C-184, Bb-185, A-185, G-185, F#-185, E-185, D-185, C-185, Bb-186, A-186, G-186, F#-186, E-186, D-186, C-186, Bb-187, A-187, G-187, F#-187, E-187, D-187, C-187, Bb-188, A-188, G-188, F#-188, E-188, D-188, C-188, Bb-189, A-189, G-189, F#-189, E-189, D-189, C-189, Bb-190, A-190, G-190, F#-190, E-190, D-190, C-190, Bb-191, A-191, G-191, F#-191, E-191, D-191, C-191, Bb-192, A-192, G-192, F#-192, E-192, D-192, C-192, Bb-193, A-193, G-193, F#-193, E-193, D-193, C-193, Bb-194, A-194, G-194, F#-194, E-194, D-194, C-194, Bb-195, A-195, G-195, F#-195, E-195, D-195, C-195, Bb-196, A-196, G-196, F#-196, E-196, D-196, C-196, Bb-197, A-197, G-197, F#-197, E-197, D-197, C-197, Bb-198, A-198, G-198, F#-198, E-198, D-198, C-198, Bb-199, A-199, G-199, F#-199, E-199, D-199, C-199, Bb-200, A-200, G-200, F#-200, E-200, D-200, C-200, Bb-201, A-201, G-201, F#-201, E-201, D-201, C-201, Bb-202, A-202, G-202, F#-202, E-202, D-202, C-202, Bb-203, A-203, G-203, F#-203, E-203, D-203, C-203, Bb-204, A-204, G-204, F#-204, E-204, D-204, C-204, Bb-205, A-205, G-205, F#-205, E-205, D-205, C-205, Bb-206, A-206, G-206, F#-206, E-206, D-206, C-206, Bb-207, A-207, G-207, F#-207, E-207, D-207, C-207, Bb-208, A-208, G-208, F#-208, E-208, D-208, C-208, Bb-209, A-209, G-209, F#-209, E-209, D-209, C-209, Bb-210, A-210, G-210, F#-210, E-210, D-210, C-210, Bb-211, A-211, G-211, F#-211, E-211, D-211, C-211, Bb-212, A-212, G-212, F#-212, E-212, D-212, C-212, Bb-213, A-213, G-213, F#-213, E-213, D-213, C-213, Bb-214, A-214, G-214, F#-214, E-214, D-214, C-214, Bb-215, A-215, G-215, F#-215, E-215, D-215, C-215, Bb-216, A-216, G-216, F#-216, E-216, D-216, C-216, Bb-217, A-217, G-217, F#-217, E-217, D-217, C-217, Bb-218, A-218, G-218, F#-218, E-218, D-218, C-218, Bb-219, A-219, G-219, F#-219, E-219, D-219, C-219, Bb-220, A-220, G-220, F#-220, E-220, D-220, C-220, Bb-221, A-221, G-221, F#-221, E-221, D-221, C-221, Bb-222, A-222, G-222, F#-222, E-222, D-222, C-222, Bb-223, A-223, G-223, F#-223, E-223, D-223, C-223, Bb-224, A-224, G-224, F#-224, E-224, D-224, C-224, Bb-225, A-225, G-225, F#-225, E-225, D-225, C-225, Bb-226, A-226, G-226, F#-226, E-226, D-226, C-226, Bb-227, A-227, G-227, F#-227, E-227, D-227, C-227, Bb-228, A-228, G-228, F#-228, E-228, D-228, C-228, Bb-229, A-229, G-229, F#-229, E-229, D-229, C-229, Bb-230, A-230, G-230, F#-230, E-230, D-230, C-230, Bb-231, A-231, G-231, F#-231, E-231, D-231, C-231, Bb-232, A-232, G-232, F#-232, E-232, D-232, C-232, Bb-233, A-233, G-233, F#-233, E-233, D-233, C-233, Bb-234, A-234, G-234, F#-234, E-234, D-234, C-234, Bb-235, A-235, G-235, F#-235, E-235, D-235, C-235, Bb-236, A-236, G-236, F#-236, E-236, D-236, C-236, Bb-237, A-237, G-237, F#-237, E-237, D-237, C-237, Bb-238, A-238, G-238, F#-238, E-238, D-238, C-238, Bb-239, A-239, G-239, F#-239, E-239, D-239, C-239, Bb-240, A-240, G-240, F#-240, E-240, D-240, C-240, Bb-241, A-241, G-241, F#-241, E-241, D-241, C-241, Bb-242, A-242, G-242, F#-242, E-242, D-242, C-242, Bb-243, A-243, G-243, F#-243, E-243, D-243, C-243, Bb-244, A-244, G-244, F#-244, E-244, D-244, C-244, Bb-245, A-245, G-245, F#-245, E-245, D-245, C-245, Bb-246, A-246, G-246, F#-246, E-246, D-246, C-246, Bb-247, A-247, G-247, F#-247, E-247, D-247, C-247, Bb-248, A-248, G-248, F#-248, E-248, D-248, C-248, Bb-249, A-249, G-249, F#-249, E-249, D-249, C-249, Bb-250, A-250, G-250, F#-250, E-250, D-250, C-250, Bb-251, A-251, G-251, F#-251, E-251, D-251, C-251, Bb-252, A-252, G-252, F#-252, E-252, D-252, C-252, Bb-253, A-253, G-253, F#-253, E-253, D-253, C-253, Bb-254, A-254, G-254, F#-254, E-254, D-254, C-254, Bb-255, A-255, G-255, F#-255, E-255, D-255, C-255, Bb-256, A-256, G-256, F#-256, E-256, D-256, C-256, Bb-257, A-257, G-257, F#-257, E-257, D-257, C-257, Bb-258, A-258, G-258, F#-258, E-258, D-258, C-258, Bb-259, A-259, G-259, F#-259, E-259, D-259, C-259, Bb-260, A-260, G-260, F#-260, E-260, D-260, C-260, Bb-261, A-261, G-261, F#-261, E-261, D-261, C-261, Bb-262, A-262, G-262, F#-262, E-262, D-262, C-262, Bb-263, A-263, G-263, F#-263, E-263, D-263, C-263, Bb-264, A-264, G-264, F#-264, E-264, D-264, C-264, Bb-265, A-265, G-265, F#-265, E-265, D-265, C-265, Bb-266, A-266, G-266, F#-266, E-266, D-266, C-266, Bb-267, A-267, G-267, F#-267, E-267, D-267, C-267, Bb-268, A-268, G-268, F#-268, E-268, D-268, C-268, Bb-269, A-269, G-269, F#-269, E-269, D-269, C-269, Bb-270, A-270, G-270, F#-270, E-270, D-270, C-270, Bb-271, A-271, G-271, F#-271, E-271, D-271, C-271, Bb-272, A-272, G-272, F#-272, E-272, D-272, C-272, Bb-273, A-273, G-273, F#-273, E-273, D-273, C-273, Bb-274, A-274, G-274, F#-274, E-274, D-274, C-274, Bb-275, A-275, G-275, F#-275, E-275, D-275, C-275, Bb-276, A-276, G-276, F#-276, E-276, D-276, C-276, Bb-277, A-277, G-277, F#-277, E-277, D-277, C-277, Bb-278, A-278, G-278, F#-278, E-278, D-278, C-278, Bb-279, A-279, G-279, F#-279, E-279, D-279, C-279, Bb-280, A-280, G-280, F#-280, E-280, D-280, C-280, Bb-281, A-281, G-281, F#-281, E-281, D-281, C-281, Bb-282, A-282, G-282, F#-282, E-282, D-282, C-282, Bb-283, A-283, G-283, F#-283, E-283, D-283, C-283, Bb-284, A-284, G-284, F#-284, E-284, D-284, C-284, Bb-285, A-285, G-285, F#-285, E-285, D-285, C-285, Bb-286, A-286, G-286, F#-286, E-286, D-286, C-286, Bb-287, A-287, G-287, F#-287, E-287, D-287, C-287, Bb-288, A-288, G-288, F#-288, E-288, D-288, C-288, Bb-289, A-289, G-289, F#-289, E-289, D-289, C

107

This musical score page contains measures 107 through 110. It is written for piano and bass. The piano part consists of five staves, and the bass part consists of five staves. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 4/4. The score is characterized by complex rhythmic patterns, including many triplets and sixteenth-note runs. In measure 107, the piano part features a series of triplets in the right hand and a more complex triplet pattern in the left hand. Measures 108 and 109 continue these patterns with various rests and melodic lines. Measure 110 shows a continuation of the piano part's complexity, while the bass part has more prominent melodic lines. The notation includes various accidentals, ties, and dynamic markings typical of a piano score.

111 scherzando

This musical score is for measures 111 through 115, marked 'scherzando'. It features a piano (p) dynamic. The score is written for a piano with a grand staff (treble and bass clefs) and a vocal line (treble clef). The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The tempo/mood is 'scherzando'. The score is divided into two systems. The first system contains measures 111-114, and the second system contains measures 115-118. The piano part consists of a right hand and a left hand. The vocal part is a single line. The piano part features a complex rhythmic pattern in the right hand, often with triplets and sixteenth notes, while the left hand provides a steady bass line. The vocal part has a melodic line with some grace notes and slurs. The score is marked with a 'p' for piano in each measure.

116

This musical score page contains measures 116 through 120. It is written for a piano and a vocal part. The piano accompaniment is in the left hand, and the vocal part is in the right hand. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 4/4. The piano part features a complex rhythmic pattern with many eighth and sixteenth notes, often beamed together. The vocal part consists of a single melodic line with some rests. The score is divided into two systems, each containing five measures. The first system (measures 116-120) shows the piano part with a lot of activity, while the vocal part has a few notes and rests. The second system (measures 121-125) shows the piano part continuing its rhythmic pattern, and the vocal part has a few more notes and rests.

121

This musical score page contains measures 121 through 126. It is written for piano and voice. The piano part consists of five staves: four treble clef staves and one bass clef staff. The voice part is a single treble clef staff. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is 4/4. The score begins with a first ending bracket over measures 121-125. The piano part features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and various rests. The voice part has a melodic line with some grace notes. The piece concludes with a final cadence in measure 126.

[illegible]

[illegible]

134

The musical score consists of two systems of staves. The first system has five staves: four treble staves and one bass staff. The second system has six staves: two treble staves, three bass staves, and one grand staff (treble and bass). The music is written in a key with one sharp (F#) and a common time signature. The first measure of the first system is marked with a piano (*p*) dynamic. The second system begins with a grand staff, also marked with a piano (*p*) dynamic. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

138

This musical score page contains measures 138 through 142. It is written for a piano and a vocal line. The piano part is in the key of B-flat major (three flats) and 4/4 time. Measures 138-141 feature a complex texture with multiple staves for the piano, including a grand staff (treble and bass clef) and a separate bass line. The vocal line is in the key of A major (one sharp) and 4/4 time. The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, half notes, and rests. There are also triplets indicated by a '3' over the notes. The page number '138' is written above the first measure of the piano part.

143

This musical score consists of two systems, each with five staves. The first system (measures 143-147) features a piano accompaniment on the first four staves and a solo instrument on the fifth. The piano part includes a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, with triplets and slurs. The solo instrument part (fifth staff) has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The second system (measures 148-152) features a piano accompaniment on the first four staves and a solo instrument on the fifth. The piano part includes a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, with triplets and slurs. The solo instrument part (fifth staff) has a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

148

The musical score consists of two systems. The first system (measures 148-151) features a piano accompaniment with five staves and a vocal line on a single staff. The piano part includes complex textures with triplets and sustained chords. The vocal line has a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). The second system (measures 152-155) continues the piano accompaniment with four staves, while the vocal line is absent. The score is written in a key with one sharp (F#) and a common time signature. The piano part uses various articulations, including slurs, ties, and accents, to create a rich harmonic and melodic texture.

152

This musical score page contains measures 152 through 156. It features a piano accompaniment with five systems of staves and a vocal line at the bottom. The piano part includes treble and bass staves for each system. The vocal line is in the bass clef. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. Measure 152 starts with a treble clef and a key signature change to one sharp (F#). The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, half notes, and rests. There are also triplets indicated by a '3' over a group of notes. The vocal line begins in measure 153 with a half note and continues with quarter and eighth notes. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines in both hands.

157

The musical score consists of two systems of staves. The first system has five staves, and the second system has six staves. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The score includes various musical notations, including chords, melodic lines, and dynamic markings. The first system ends with a measure containing a triplet of eighth notes in the left hand. The second system begins with a measure containing a triplet of eighth notes in the left hand, followed by a measure with a sustained chord in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand. The score concludes with a final chord in the right hand and a triplet of eighth notes in the left hand.

[illegible]

168

This musical score block contains measures 168 through 172. It is divided into two systems. The first system (measures 168-172) features a piano accompaniment with four staves (treble and bass clefs) and a vocal line in the treble clef. The piano part includes complex rhythmic patterns with eighth and sixteenth notes, as well as rests. The vocal line consists of a single melodic line with notes and rests. The second system (measures 173-177) features a piano accompaniment with four staves and a vocal line in the treble clef. The piano part continues with similar rhythmic patterns. The vocal line is mostly rests, indicating a silent period for the singer. The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C).

173

This musical score page contains measures 173 through 177. It is divided into two systems. The first system (measures 173-175) features a piano accompaniment with four staves and a vocal line on a single staff. The piano part includes a variety of rhythmic patterns, such as eighth and sixteenth notes, and rests. The vocal line consists of a single melodic line. The second system (measures 176-177) continues the piano accompaniment and includes a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.') for the vocal line. The key signature changes from one sharp (F#) to two flats (Bb and Eb) at the beginning of measure 176. The score is written in a standard musical notation style with a common time signature.

177

This musical score page contains measures 177 through 184. It is written for a multi-staff instrument, likely a piano or organ, with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The notation is complex, featuring many beamed sixteenth and thirty-second notes, often with accents (>) and slurs. The dynamic marking *ff* (fortissimo) is used frequently throughout the piece. The score is organized into two main systems, each with five staves. The first system (measures 177-181) shows a dense texture of moving lines. The second system (measures 182-184) includes some staves with sustained chords or block chords, while others continue with moving lines. The final measure (184) ends with a double bar line and repeat dots.

MARCIA

[No. 2]

ՓՈՂԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ WIND BAND

Flauto piccolo (in Mi b)
Ottavino (in Re b)
4 Clarinetti (in La b, Mi b, Si b)
2 Corni (in Mi b)
2 Trombe (in Mi b)
Biugolo (in Mi b)
Tromba bassa (in Mi b)
Corno segnale (in Si b)
Cornetta (in La b)
3 Corni bassi (in Si b, La b)
Bombardone (in Fa)
Oficleide
Bombardone
Tamburo piccolo
Gran cassa

MARCIA

[No. 2]

43

D. Tchouhadjian

Flauto piccolo in Mi b

Ottavino in Re b

I in La b

4 Clarinetti II in Mi b

III, IV in Si b

2 Corni in Mi b

2 Trombe in Mi b

Biugolo in Mi b

Tromba bassa in Mi b

Corno segnale in Si b

Cornetta in La b

I in Si b

3 Corni bassi II, III in La b

Bombardone in Fa

Oficleide

Bombardone

Tamburo piccolo

Gran cassa

This musical score is for a piano and voice ensemble. The piano part is written for five staves (two grand staves and three single staves), and the voice part is written for five staves. The score is in 4/4 time and features a key signature of one sharp (F#). The piano part begins with a series of chords and arpeggiated figures, while the voice part enters with a melodic line. The score is divided into measures, with some measures containing rests for the voice part. The piano part includes a section marked 'a 2'.

5

a 2

This musical score page, numbered 45, features a piano accompaniment and an orchestral arrangement. The piano part is written for four staves (two grand staves), each with a treble and bass clef. The orchestral part consists of a woodwind section (flute, oboe, clarinet, bassoon) and a string section (violin I, violin II, viola, cello, double bass). The score is in 4/4 time and includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The piano part begins with a measure marked '9' and includes a 'p' (piano) dynamic marking. The orchestral part includes a 'p' marking and a '2' marking. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 4/4.

9

p

2

13

This musical score page contains measures 13 through 16 of a piece for a 12-part ensemble. The notation is organized into two systems of six staves each. The first system (measures 13-14) features a variety of melodic lines, with some parts starting on a half rest and others on a half note. The second system (measures 15-16) continues the melodic development, with some parts featuring a '2' marking above a note. The bottom of the page shows the beginning of measure 17, with a treble clef staff containing a whole rest and a bass clef staff with a half note. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4.

17

The musical score for measures 17-20 is as follows:

- Measure 17:** Measures 1-3 of the system are entirely rests. Measure 4 contains a melodic line in the 4th staff (treble clef, key of D major) and a corresponding line in the 5th staff (treble clef, key of D major).
- Measure 18:** Measures 1-3 are rests. Measure 4 contains a melodic line in the 4th staff and a corresponding line in the 5th staff.
- Measure 19:** Measures 1-3 are rests. Measure 4 contains a melodic line in the 4th staff and a corresponding line in the 5th staff.
- Measure 20:** A complex measure with multiple melodic and harmonic lines across all staves. The 4th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 5th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line with a marking "a 2". The 6th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 7th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 8th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 9th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 10th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 11th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 12th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 13th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 14th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 15th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 16th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 17th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 18th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 19th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line. The 20th staff (treble clef, key of D major) has a melodic line.

21

This musical score page contains measures 21 through 24. It features a piano accompaniment and a vocal line. The piano part is written for both hands, with the right hand in treble clef and the left hand in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The vocal line is in the soprano register, with a treble clef and a key signature of one sharp. The piano accompaniment consists of a series of chords and arpeggiated figures. The vocal line consists of a series of notes, some with slurs and ties. The score is divided into four measures, each containing four staves. The first measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The second measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The third measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The fourth measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The piano part is written for both hands, with the right hand in treble clef and the left hand in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The vocal line is in the soprano register, with a treble clef and a key signature of one sharp. The piano accompaniment consists of a series of chords and arpeggiated figures. The vocal line consists of a series of notes, some with slurs and ties. The score is divided into four measures, each containing four staves. The first measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The second measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The third measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The fourth measure starts with a treble clef and a key signature of one sharp.

25

The musical score for measures 25-28 is presented in a multi-staff format. The piano accompaniment is written in treble and bass clefs, with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 4/4. The vocal line is written in a single treble clef staff. The score includes various musical notations such as notes, rests, and accidentals. A measure rest is indicated by a 'z' symbol. A first ending bracket labeled 'a 2' spans measures 25 and 26. The piano part features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, while the vocal line consists of quarter and eighth notes. The score concludes with a final measure rest in measure 28.

a 2

29

The musical score for page 50, starting at measure 29, is written for a large ensemble. The notation is complex, featuring many beamed notes and rests. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score is divided into two systems. The first system contains measures 29-32, and the second system contains measures 33-36. The notation includes various musical symbols such as treble and bass clefs, key signatures, time signatures, and various note values and rests. There are also some performance markings like 'a 2' and 'a 2'.

33

8va-----

8va-----

a 2

[illegible]

42

Vocal Solo

Piano Accompaniment

a 2

a 2

46

This musical score page contains measures 46 through 49. It features a piano accompaniment in the upper system and a vocal line in the lower system. The piano part consists of five staves: the first four are grand staves (treble and bass clef) and the fifth is a single bass staff. The vocal line consists of a single staff. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure 46 starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The piano part has a melodic line in the right hand and a supporting line in the left hand. The vocal line enters in measure 46 with a half note. Measure 47 continues the piano accompaniment. Measure 48 shows the piano part with some chromatic movement. Measure 49 is the final measure on the page, showing the piano part concluding with a whole note chord and the vocal line with a half note.

55

50

This musical score page contains measures 50 through 53. It is written for piano and voice. The piano part is in the upper system, consisting of five staves. The first four staves are in treble clef, and the fifth is in bass clef. The key signature has one sharp (F#). The voice part is in the lower system, consisting of five staves. The first four staves are in treble clef, and the fifth is in bass clef. The key signature has one flat (Bb). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'a 2'.

a 2

a 2

This musical score page contains measures 54 through 57. It is written for piano and voice. The piano part is in the upper system, consisting of five staves. The first four staves are grouped by a brace on the left. The fifth staff is marked with a '2' and a 'b' (likely indicating a second ending or a specific fingering). The piano part features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and various rests. The voice part is in the lower system, consisting of five staves. The first four staves are grouped by a brace on the left. The fifth staff is marked with a '2' and a 'b' (likely indicating a second ending or a specific fingering). The voice part features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and various rests. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 4/4. The page number 54 is written in the top left corner of the first staff.

58

The musical score for measures 58-61 is presented in two systems. The first system contains five staves, and the second system contains nine staves. The notation includes notes, rests, and dynamic markings like 'a 2'. The score is written in treble and bass clefs with various key signatures and time signatures.

62

a 2

a 2

a 2

66

The musical score for page 59, starting at measure 66, is written for a large ensemble. The notation is complex, featuring many beamed sixteenth and thirty-second notes, suggesting a fast tempo. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score is divided into two systems. The first system contains measures 66-69, and the second system contains measures 70-73. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, beams, and slurs. There are also some markings like 'a 2' above certain notes in the first system.

70

This musical score page contains measures 70 through 73. It features a piano part with five staves and an orchestral part with ten staves. The piano part includes a double bass line with 'a 2' markings. The orchestral part includes woodwinds, strings, and brass. Dynamics such as *f* and *ff* are present. The score is written in a key with one sharp (F#) and a common time signature.

Measures 70-73 are shown. The piano part includes a double bass line with markings *a 2*. The orchestral part includes woodwinds, strings, and brass. Dynamics such as *f* and *ff* are present.

74

This musical score page contains measures 74 through 77. It features a piano accompaniment with five staves and a vocal line with two staves. The piano part is written in treble and bass clefs, with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 4/4. The vocal line is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The score includes various musical notations such as notes, rests, and accidentals. A first ending bracket labeled 'a 2' is present in measures 75 and 76. The page number '74' is located at the top left of the first staff.

74

a 2

a 2

a 2

[illegible]

82

p

p

p

p

p

a 2

This musical score page contains measures 82 through 85. The top system features five staves, each with a piano (*p*) dynamic marking. The bottom system contains ten staves, with a vocal line marked 'a 2' in the fourth measure. The score is written in a key with one flat and a 4/4 time signature. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

Coda

Musical score for Coda, measures 86-89. The score is written for a large ensemble, including strings, woodwinds, brass, and percussion. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The score is divided into four measures, each containing multiple staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first measure (86) features a complex rhythmic pattern in the upper staves, while the subsequent measures (87-89) show a more gradual development of the musical themes. The score concludes with a final measure (89) that includes a double bar line and a repeat sign.

86

a 2

a 2

This musical score is for a piano and voice ensemble, spanning 12 staves. The score is divided into two systems of six staves each. The first system (staves 1-6) features a piano accompaniment with a complex, flowing melody in the right hand and a more rhythmic, arpeggiated bass line in the left hand. The second system (staves 7-12) features a vocal line with a melodic line in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The score is marked with a rehearsal mark '90' at the beginning of the first system and 'a 2' at the beginning of the second system.

90

a 2

a 2

94

This musical score page contains measures 94 through 97. It features a piano accompaniment with five staves and a vocal line with three staves. The piano part includes a variety of rhythmic patterns, such as eighth and sixteenth notes, and rests. The vocal line consists of a single melodic line with lyrics. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The score is written in a standard musical notation style with a grand staff for the piano and a single staff for the voice.

95

96

97

98

The musical score for measures 98-102 is written for 11 staves. The first five staves are grouped by a brace on the left. The sixth staff has a brace on the left. The seventh and eighth staves are grouped by a brace on the left. The ninth and tenth staves are grouped by a brace on the left. The eleventh staff is a single line. The music is in 4/4 time. The key signature changes from one sharp (F#) to one flat (Bb) between measures 99 and 100. The notation includes various note values, rests, and articulation marks like 'a2'.

103

This musical score page contains measures 103 through 107. It features a piano accompaniment and a vocal line. The piano part is written in a grand staff with five systems of staves. The first system (measures 103-105) has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The second system (measures 106-107) has a bass clef and a key signature of one flat (Bb). The vocal line is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and rests. A first ending bracket labeled 'a 2' is present in the piano part at the end of measure 107.

a 2

108

This musical score page contains measures 108 through 115. It features a piano accompaniment and a string section. The piano part is written in a grand staff with five staves. The first four staves are treble clef, and the fifth is bass clef. The key signature has one sharp (F#) and one flat (Bb). The piano part consists of a series of chords, with some notes marked with an 'a' and a '2' (e.g., 'a 2' in measure 108). The string section is written in a grand staff with five staves. The first four staves are treble clef, and the fifth is bass clef. The string part consists of a series of chords, with some notes marked with an 'a' and a '2' (e.g., 'a 2' in measure 108). The score ends with a double bar line in measure 115.

MARCIA

[No. 3]

ՓՈՂԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
WIND BAND

Flauto piccolo (in Mi b)
2 Clarinetti (in Mi b, Si b)
2 Corni (in Mi b)
2 Trombe (in Mi b)
Biugolo (in Mi b)
2 Corni segnali (in Si b)
Trombone (in Si b)
Corno basso (in Si b)
Bombardone
Tamburo piccolo
Gran cassa

MARCIA

[No. 3]

73

D. Tchouhadjian

Flauto piccolo in Mi b

I in Mi b

2 Clarinetti

II in Si b

2 Corni in Mi b

2 Trombe in Mi b

Biugolo in Mi b

I

2 Corni segnali in Si b

II

Trombone in Si b

Corno basso in Si b

Bombardone

Tamburo piccolo

Gran cassa

The musical score is written for a marching band. It consists of 12 staves. The first three staves are for woodwinds: Flauto piccolo in Mi b, I in Mi b, and II in Si b. The next three staves are for brass: 2 Corni in Mi b, 2 Trombe in Mi b, and Biugolo in Mi b. The next three staves are for more brass: I, II (2 Corni segnali in Si b), and Trombone in Si b. The last three staves are for percussion: Corno basso in Si b, Bombardone, Tamburo piccolo, and Gran cassa. The score is in 2/4 time. The key signature has two flats (Bb and Eb). The dynamics range from *f* (forte) to *p* (piano). There are various musical notations including eighth notes, quarter notes, half notes, and rests. There are also some specific markings like 'a 2' and '3'.

The image displays a musical score for the song "The Rose Tree". It begins with a piano introduction consisting of three staves of music. The first staff is in treble clef, and the second and third staves are in bass clef. The music is in 3/4 time and features a melody with a triplet of eighth notes. The piano introduction is marked with a piano (*p*) dynamic.

Following the introduction, the main body of the score consists of two systems of staves. The first system has four staves: the top two are in treble clef and the bottom two are in bass clef. The second system has four staves: the top two are in treble clef and the bottom two are in bass clef. The music is in 3/4 time and features a melody with a triplet of eighth notes. The piano introduction is marked with a piano (*p*) dynamic.

The score includes various musical notations such as treble and bass clefs, time signatures, notes, rests, and dynamic markings. The piano introduction is marked with a piano (*p*) dynamic. The main body of the score includes a piano introduction marked with a piano (*p*) dynamic and a piano introduction marked with a piano (*p*) dynamic.

11

The musical score for page 75, measures 11 through 16, is presented in a system of ten staves. The first three staves (11-13) are for the piano introduction, featuring a melody with triplets and a bass line. The next six staves (14-19) are for the vocal melody, starting in measure 12. The final two staves (20-21) are for the piano accompaniment, starting in measure 12. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 3/4. The score includes various musical notations such as triplets, slurs, and dynamic markings like 'a 2'.

11

a 2

17

This musical score page contains measures 17 through 24. It is written for piano and voice. The piano part is in the left hand, and the voice part is in the right hand. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The score is divided into two systems. The first system contains measures 17-20, and the second system contains measures 21-24. The piano part features a complex rhythmic pattern with many sixteenth and thirty-second notes, often beamed together. The voice part is more melodic, with some triplets and a '2' marking above a note in measure 21. The score ends with a double bar line in measure 24.

17

18

19

20

21

22

23

24

24

This musical score page contains measures 24 through 30. It is written for piano and voice. The piano part is in the upper system, with three staves (treble, middle, and bass clefs). The vocal part is in the lower system, with four staves (two treble and two bass clefs). The key signature is one flat (B-flat). The time signature is 4/4. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and triplets. There are also dynamic markings like 'a 2' and 'a 3'. The page number '24' is written above the first measure of the piano part.

a 2

a 3

[illegible]

43

This musical score block contains measures 43 through 48. It is written for piano and voice. The piano part consists of three staves (treble, middle, and bass clefs) and includes triplets and various melodic lines. The vocal part consists of two staves (treble and bass clefs) and includes a melodic line with a '2' marking above it. The key signature is B-flat major, and the time signature is 4/4. The score ends with a double bar line and repeat dots.

2

[illegible]

[illegible]

63

1.

This musical score page contains measures 63 through 68. It is written for piano and voice. The piano part consists of three staves: two treble staves and one bass staff. The voice part consists of four staves: two treble staves and two bass staves. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the notation. Measure 63 begins with a first ending bracket. The piano accompaniment features a mix of eighth and sixteenth notes, with some chords. The voice part includes various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 68.

This musical score is for the song "The Rose Tree" in G major, 3/4 time. It consists of two systems of staves. The first system includes a vocal melody (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and a piano accompaniment (Right and Left Hand). The second system continues the piano accompaniment. The score features various musical notations such as treble and bass clefs, key signatures (one sharp), time signatures, and dynamic markings like *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte). The lyrics "The Rose Tree" are written below the vocal staves.

71

This musical score page contains measures 71 through 75. It is written for piano and voice. The piano part consists of three staves (treble, middle, and bass clefs) and features complex triplet and sixteenth-note patterns in the upper staves, while the lower staff provides a steady bass line. The voice part consists of two staves (treble and bass clefs) and features a melody with eighth and sixteenth notes, often accompanied by rests. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The score concludes with a double bar line and repeat signs in the final measure.

76

This musical score page contains measures 76 through 80. It is written for piano and voice. The piano part consists of three staves (treble, middle, and bass clefs) and includes complex textures with triplets and arpeggiated figures. The vocal part consists of two staves (treble and bass clefs) and features a melody with various rests and rhythmic patterns. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The score is divided into five measures, with measure numbers 76, 77, 78, 79, and 80 indicated at the beginning of each measure.

81

1. 2.

3 3 3

3 3 3

3 3 3

MARCIA

[No. 4]

ՊՂԻՆՁԷ ՓՈՂԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
BRASS BAND

2 Biugoli (in Mi b)
2 Corni segnali (in Si b)
2 Trombe (in Mi b)
2 Corni (in Si b)
Corno basso (in La b)
2 Trombe (in Mi b)
3 Corni (in La b, Fa, Mi b)
Corno basso (in La b)
2 Bassi

MARCIA

[No. 4]

91

D. Tchouhadjian

Grandioso

2 Biugoli in Mi b

2 Corni segnali in Si b

2 Trombe in Mi b

2 Corni in Si b

Corno basso in La b

2 Trombe in Mi b

3 Corni

I in La b

II in Fa

III in Mi b

Corno basso in Si b

2 Bassi

This page of musical notation is for a piano piece, likely in a minor key as indicated by the key signature of one flat (B-flat). The score is organized into three systems, each containing five staves. The first system begins with a measure rest followed by a dynamic marking of *a 2*. The notation includes a variety of note values, rests, and articulation marks. The second system continues the melodic and harmonic development. The third system concludes with a final measure rest. The notation is dense and detailed, typical of a professional musical score.

This musical score is for the song "The Rose Tree". It begins with a piano introduction in 3/4 time, marked with a piano (*p*) dynamic. The introduction consists of a series of chords and single notes in the right hand, while the left hand plays a simple bass line. The main melody is a vocal line, also in 3/4 time, with a piano accompaniment. The melody is marked with a piano (*p*) dynamic and features a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment consists of chords and single notes in the right hand, while the left hand plays a simple bass line. The score is written for a piano and voice, with the piano part in the upper staves and the vocal part in the lower staves. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The score is divided into two systems, each containing six staves. The first system includes the piano introduction and the first line of the vocal melody. The second system includes the second line of the vocal melody and the piano accompaniment. The score is written in a standard musical notation style, with notes, rests, and dynamic markings clearly visible.

[illegible]

Più mosso

16

a 2

This musical score page, labeled 'Più mosso' and starting at measure 16, features a complex arrangement of staves. The score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. It begins with a multi-measure rest for two measures, indicated by 'a 2'. The notation includes a variety of rhythmic patterns, such as eighth and sixteenth notes, and rests. The score is organized into systems, with some staves grouped by a brace on the left. The bottom of the page shows a single bass staff. The overall structure suggests a multi-instrument or multi-voice setting.

20 **allargando** **Primo tempo**

a 2

The musical score consists of two systems of staves. The first system contains measures 20 and 21, both marked **allargando**. Measure 20 begins with a piano (p) dynamic. The second system contains measures 22 and 23, both marked **Primo tempo**. Measure 22 begins with a forte (f) dynamic. The piano part features a continuous eighth-note accompaniment in the left hand and a melody in the right hand. The bass part has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include piano (p) and forte (f).

24

This musical score page contains measures 24 through 28. It is written for piano and voice. The piano part consists of three systems of staves. The first system has three staves (treble, middle, and bass clef). The second system has three staves (treble, middle, and bass clef). The third system has three staves (treble, middle, and bass clef). The voice part is written on a single staff in the first system, marked with a '1.' and a repeat sign. The key signature is one flat (B-flat). The time signature is 4/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, and accidentals. There are also some performance markings like 'a 2' and '3'.

1.

Trio

28

2.
a 2

The musical score is written for a Trio, indicated by the label "Trio" at the top right. The score consists of 12 staves, organized into three systems of four staves each. The first system (measures 28-31) includes a first ending bracket over measures 28 and 29, with a second ending marked "2. a 2" above measure 28. The key signature is B-flat major (two flats). The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score is written in a standard musical notation style with a common time signature.

32

This musical score page contains measures 32 through 35 of a piece in B-flat major (three flats). The score is written for piano and consists of 11 staves. Measures 32 and 33 feature a complex texture with multiple voices in the right hand and a steady eighth-note accompaniment in the left hand. Measures 34 and 35 show a more sparse texture, with the right hand playing sustained chords and the left hand continuing its accompaniment. The notation includes various note values, rests, and dynamic markings.

36 a 2

The musical score is written for a grand piano, consisting of three systems of staves. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The first system (measures 36-38) features a complex melodic line in the right hand with many beamed sixteenth and thirty-second notes, and a more rhythmic accompaniment in the left hand. The second system (measures 39-41) shows a more melodic and sustained texture. The third system (measures 42-44) continues the melodic development. The piece concludes with a final chord in measure 44.

39

This musical score page contains measures 39 through 42. It is written for a piano and a vocal part. The piano part is in the left hand, and the vocal part is in the right hand. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The piano part features a complex, rhythmic accompaniment with many sixteenth and thirty-second notes, often beamed together. The vocal part consists of a single melodic line with some rests. The score is organized into four systems, each containing two staves (piano and vocal). The first system (measures 39-40) shows the piano part with a dense texture of sixteenth notes and the vocal part with a melodic line. The second system (measures 41-42) continues the piano part's complex texture and the vocal part's melody. The third system (measures 43-44) shows the piano part with a more sustained texture and the vocal part with a melodic line. The fourth system (measures 45-46) shows the piano part with a more sustained texture and the vocal part with a melodic line.

43 *a 2*

This musical score consists of two systems, each with five staves. The first system (measures 43-46) includes a vocal line on the top staff and a piano accompaniment on the other four staves. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. Measure 43 begins with a vocal rest followed by a quarter note G4 with an accent and a fermata, marked 'a 2'. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a more complex rhythmic pattern in the left hand. Measure 44 continues the vocal melody with eighth notes. Measure 45 shows the vocal line moving to a half note G4, while the piano accompaniment features a more active eighth-note pattern. Measure 46 concludes the system with a vocal half note G4 and a fermata, and a piano accompaniment ending with a half note G4. The second system (measures 47-50) follows a similar structure. Measure 47 starts with a vocal half note G4 and a fermata. The piano accompaniment continues with eighth-note patterns. Measure 48 shows the vocal line moving to a half note A4. Measure 49 features a vocal half note G4 with a fermata. Measure 50 concludes the system with a vocal half note G4 and a fermata. The piano accompaniment throughout the second system maintains a consistent eighth-note pattern in the right hand and a more complex pattern in the left hand.

Poco più mosso

52

a 2

a 2

The musical score consists of three systems of staves. The first system has three staves, the second has four, and the third has five. The music is written in B-flat major (two flats) and 4/4 time. The first system starts with a treble clef and a key signature of two flats. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats. The second staff has a treble clef and a key signature of two flats. The third staff has a treble clef and a key signature of two flats. The second system has four staves. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats. The second staff has a treble clef and a key signature of two flats. The third staff has a treble clef and a key signature of two flats. The fourth staff has a treble clef and a key signature of two flats. The third system has five staves. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats. The second staff has a treble clef and a key signature of two flats. The third staff has a treble clef and a key signature of two flats. The fourth staff has a treble clef and a key signature of two flats. The fifth staff has a bass clef and a key signature of two flats. The music includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are dynamic markings like 'a 2' and 'a 2' above the first and fifth staves respectively. The bottom staff has a double bar line and a repeat sign.

58

a 2

a 2

1.

2.

The musical score consists of six systems of staves. The first system (measures 58-61) includes a treble staff with a melodic line and four piano accompaniment staves. The second system (measures 62-63) continues the texture, with the piano accompaniment staves providing harmonic support. The first ending (measure 62) and second ending (measure 63) are clearly marked. The score concludes with a final chord in measure 63.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ INDEX

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ
ACKNOWLEDGMENTS

v

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ
PREFACE

vii

Marcia [No. 1]
Marcia [No. 2]
Marcia [No. 3]
Marcia [No. 4]

1
41
71
89

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
«Սաթենիկ ճ. Չագրը հիմնադրամ»

ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

- 1.-Սուրբ, սուրբ եւ Հայր մեր, 1999
- 2.-Արշակ Բ., օփերա, 2000
  - ա.-Երգի եւ դաշնակի համար
  - բ.-Նուագազրուիւն
  - գ.-Նուագախումբի նուագարանները առանձին (24 հատոր)
- 3.-Աւէ Մարիա, 2000
- 4.-Կառթ, ջութակի, թաւջութակի, դաշնակի եւ հարմոնիումի համար, *Զորս ֆիւլ*, լարային եռանուագի եւ քառանուագի համար, 2000
- 5.-Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար, 2005
- 6.-Մեներգներ եւ խմբերգներ դաշնակի նուագակցութեամբ, 2005
- 7.-Ստեղծագործութիւններ նուագախումբի համար, 2005
- 8.-Ստեղծագործութիւններ փողային նուագախումբի համար, 2005
- 9.-Յաւերժ չարժու՛մ, դաշնակի եւ նուագախումբի համար, 2005

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐԶԱ

Դաշնակի ստեղծագործութիւններ, 2000

ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ

Դաշնակի ստեղծագործութիւններ, 2000

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ

Գուշակուհին, քառաձեռն դաշնակի համար, 2000

ԱՐՔԱՏԻ ՔՈՒԿԷԼ

էջեր ալպոմէն եւ Հայկական պար, դաշնակի համար, 2000

ԱՐԱՄ ԽԱԶԱՏՐԵԱՆ

Album of Selected Recordings of Aram Khachaturian's Works, 2004

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

- 1.-Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար, 2005
- 2.-Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար, 2005
- 3.-Ստեղծագործութիւններ թաւջութակի եւ դաշնակի համար, 2005
- 4.-Ստեղծագործութիւններ սրինգի եւ դաշնակի համար, 2005
- 5.-Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար, 2005
- 6.-Ստեղծագործութիւններ լարային քառանուագի համար, 2005
- 7.-Հայկական ծիսերգութիւն, դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար, 2005
- 8.-Ռոմանս, Կարօտի երգ, դաշնակի, սրինգի եւ ջութի համար, 2005
- 9.-Ութ փոփոխակ Կոմիտաս Վարդապետի ժողովրդական եղանակի վրայ, սրինգի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005
- 10.-Պատարագ, Նախարան, օպուայի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005

Հասցէ՝
Armenian General Benevolent Union
15, Emad El-Din Street
Cairo - 11111
Egypt